

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CIII. — Wydana i rozesłana dnia 31. grudnia 1910.

Treść: № 244. Rozporządzenie, którem zezwala się używać do urzędowego badania ilości brzezki piwnej kontrolnego przyrządu mierniczego do brzezki piwnej Waldek & Wagner i podaje się do wiadomości jego opis oraz przepis używania.

244.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 22. grudnia 1910,

którem zezwala się używać do urzędowego badania ilości brzezki piwnej kontrolnego przyrządu mierniczego do brzezki piwnej Waldek & Wagner i podaje się do wiadomości jego opis oraz przepis używania.

Na zasadzie postanowienia § 19., części I. rozporządzenia cesarskiego z dnia 17. lipca 1899, Dz. u. p. Nr. 120, zezwala się w porozumieniu z królewsko-węgierskiem Ministerstwem skarbu używać do urzędowego badania ilości brzezki piwnej kontrolnego przyrządu mierniczego do brzezki piwnej Waldek & Wagner stosownie do postanowień umieszczonej poniżej instrukcyi.

Browary, w których wytworzoną ilość brzezki piwnej ma się badać urzędownie zapomocą tego przyrządu, oznacza Ministerstwo skarbu. Potrzebnych przyrządów wraz z przyborami dostarczy tym browarom po raz pierwszy Zarząd skarbowy bezpłatnie z dostawą do ostatniej stacyi kolejowej, pozostają one jednak własnością skarbu. Koszta dalszego przewozu i ustawienia oraz ewentualnych napraw i późniejszych uzupełnień ma ponieść przedsiębiorca browaru.

Rozdział I.

Opis kontrolnego przyrządu mierniczego do brzezki piwnej Waldek & Wagner.

a) Opis części składowych przyrządu.

Kontrolny przyrząd mierniczy do brzezki piwnej Waldek & Wagner, przedstawiony w dołączonych rysunkach, składa się z następujących części:

A. Płyta podstawowa z pojemnikiem na naczynie na próbki dla kontroli wyższej wraz z konsolą na naczynia próbkowe, które się ustawia wolno (rycina I, II, III, V, VI, VII, VIII, X, XI).

B. Mechanizm napędowy z liczydłem, tarczą kontrolną i regulatorem czasu (rycina I, II, III, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVII, XVIII, XXV).

C. Zamknięcie zewnętrzne (rycina II, III, IV, VI, VIII, X, XI, XIII, XIV, XV, XX, XXVI, XXIX).

D. Suwak obrotowy (rycina II, III, V, VII, VIII, X, XXVI, XXVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXI, XXXII).

E. Stągiew (rycina II, III, V, X, XXVI, XXVIII).

F. Przewód próbek wraz z cecydłem do chmielu (ryc. X, XXXIII).

G. Naczynia na próbki przedpędu, kontroli wyższej i kontroli zwyczajnej (rycina I, III, V, VI, VIII, X, XI).

H. Skombinowany kurek kanałowy i nastrzykowy wraz z baterią nastrzykową (rycina II, III, VII, VIII, X, XXI, XXII, XXIII, XXIV).

Jako przynależne do przyrządu przybory są dołączone: waga wraz z garniturem ciężarków (ciężarki dokładne, używane w publicznym obrocie handlowym), skrzynka ochronna i stół ścienny, karbnik, tudzież deska na klucze i zatyczka panwiowa.

A. Płyta podstawowa, pojemnik na naczynie na próbki dla kontroli wyższej i konsola.

Płyta podstawowa z lanego żelaza 1 (X), przyśrubowana mocno i zupełnie nieprzesuwalnie do dostatecznie osadzonego cokołu 2, dźwiga wszystkie części przyrządu kontrolno-mierniczego do brzechki piwnej z wyjątkiem wózidła sworzénia zapadkowego przy mechanizmie do zamykania panwi. Do płyty podstawowej są przyśrubowane pojemnik 3 na naczynie na próbki dla kontroli wyższej oraz konsola 4, służąca do ustawienia naczynia na próbki przedpędu i naczynia dla kontroli zwyczajnej.

Pojemnik z żelaza lanego, o podwójnych ścianach, ukształtowany na zewnątrz czworokątnie, zamykany zapomocą drzwiczek 5 dźwiga na odlanej z boku konsoli 6 suwak obrotowy 6, a poniżej niej łożysko 7 dla wózidła wału mimośrodowego 8. Naprzeciw zawieszonych na dwóch zawiasach 9, 10 drzwiczek 5, których otwieranie jest ograniczone lanym oporkiem 11, znajduje się na zewnętrznej ścianie pojemnika 3 kryza 12 (XI, XIII, XIV), służąca do umocowania puzdra napędowego II.

W pochylem dnie pojemnika 3 jest wycięty podłużny otwór odpływowy 13 (I, III). Ściana wewnętrzna pojemnika kończy się powyżej dna pojemnika w celu stworzenia połączenia między przestrzenią zewnętrzną i wewnętrzną. Na sklepionej pokrywie pojemnika 3 odlana jest owalna kryza dla umocowania uchodzącej do pojemnika rury 69 (I, III, V, VII, VIII, XXVII, XXVIII), którą odpływają próbki dla kontroli wyższej.

Zapomocą owalnej kryzy, znajdującej się poniżej konsoli, przychodzi do skutku połączenie kurka kanałowego 0 z zewnętrzną przestrzenią próżną pojemnika 3.

B. Mechanizm napędowy z liczydłem, tarcza kontrolna i regulator czasu.

Wewnątrz puzdra napędowego II z żelaza lanego o kształcie cylindra ułożony jest poziomo wał napędowy 15, poruszany ręcznie zapomocą korby 14 (XII). Na tylnym jego końcu umocowana jest tarcza korbowa 18, zaopatrzona kółkiem zaporem 16 i zapadką 17, wraz z czopem korbowym 19, na którym jest nasadzony drążek korbowy 21, będący w związku z dźwignią suwaka obrotowego 20 (III, XXVIII). Na przednim końcu wału 15 zaklinowana jest korba napędowa 14.

Trzon korbowy 21 porusza się wewnątrz wcięcia, które w stanie spoczynku przyrządu jest zamknięte przykrywą. W najniższym miejscu puzdra napędowego II znajduje się otwór ręczny (XII, XIII, XIV), zamknięty przykrywą.

Puzdro napędowe II jest zamknięte zapomocą nasady K, przymocowanej śrubami. Przed nasadą tą znajduje się pokrywa 23 (XI, XVI), która w celu obserwowania wskazówek liczydła L (XVII) i tarczy kontrolnej 24 jest zaopatrzona 2 wykrojami.

Wewnątrz nasady K mieści się koło wieńcowe 25, złączone stałe klinami z wałem napędowym 15; na niem umieszczone jest liczydło L, służące do rejestrowania badanych warek.

Licydło L (XI, XII, XVII) składa się z dwóch tarcz mosiężnych 26, 27, drobno użębionych, z których tylna 26 jest stałe złączona z kołem wieńcowym 25 zapomocą śrubki, podczas gdy tarcza przednia 27, zaopatrzona podziałką, obraca się luźno na piastach 28 tarczy tylnej 26. Obie tarcze zaczepiają wspólnie o koło wolne 29, znajdujące się wewnątrz nasady K. Ponieważ przednia tarcza zębata 27, obracająca się swobodnie, posiada o jeden ząb więcej, aniżeli tarcza tylna 26, przeto tarcza przednia 27 pozostaje wskutek wspólnego zaczepiania o koło wolne 29 przy dwukrotnym obrocie o dwa wcięcia zębowe w tyle w stosunku do tylnej tarczy zębatej 26.

Ponieważ każde badanie wymaga dwukrotnego obrotu wału napędowego 15, a tem samym także tylnej tarczy zębatej 26, przeto każde badanie powoduje przesunięcie wzajemnego położenia obu tarcz zębatach 26, 27, o dwa zęby. Obwód tarczy przedniej 27 jest podzielony zapomocą podziałki na 65 równych odstępów, oznaczonych cyframi bieżącymi, z których każda obejmuje dwa wcięcia zębowe. Ostre wskazówki 30, znajdujące się przed kołem wolnym 29, wskazuje w stanie spoczynku przyrządu zawsze dokładnie jedną z przedziałek tarczy przedniej 27 i podaje w obrębie granic od 0 do 64 ilość przeprowadzonych badań.

Tarcza kontrolna (XI, XV, XVII). Koło wieńcowe 25, zaopatrzone 16 zębami, zaczepia przy stosunku przenośni 1 do 4 o zaklinowaną na wale mimośrodowego 8, tarczę w kształcie łuku zębatego 31, która dźwiga na swej powierzchni przedniej tarczę kontrolną 24, służącą do wskazywania każdorazowego położenia przyrządu. Na tarczy tej jest wrytych sześć przedziałek, oznaczonych bieżąco od A do F.

Następujący szemat przedstawia znaczenie poszczególnych liter:

A. Położenie kontrolne;

B. Położenie do wyjęcia naczynia dla kontroli wyższej podczas urzędowego badania warki;

C. Położenie do wyjęcia naczynia dla kontroli wyższej podczas cechowania;

D. Ukończenie badania urzędowego i płukanie w kierunku do panwi;

E. Płukanie w kierunku do stągwi;

F. Położenie kanałowe (stan spoczynku przyrzędu).

Do wskazywania poszczególnych położzeń służy wskazówka 33, wpuszczona w kryzę nasady K.

Na tylnej powierzchni tarczy w kształcie łuku zębatego 31 znajdują się dwa otwory 34, 35 (XVII) w celu samoczynnego zamykania napędu w ten sposób, iż sztyft zatyczkowy 36 (VI, VII, VIII, X, XI), obciążony naciskiem sprężynowym, zaczepia w położeniach B i D automatycznie o te otwory. Dopiero po wyciągnięciu sztyftu zatyczkowego jest umożliwiony dalszy ruch napędu.

Regulator czasu (XI, XII, XXV). Na pokrywie zamykającej 23 nasady K jest odlany walec z przykręconą tarczą 37, w którym porusza się urządzenie N, złączone stale klinami z wałem napędowym 15, służące do zyskiwania czasu, potrzebnego dla dopływu i wypływu próbek. Tylna ściana walca posiada cztery otwory 38, rozmieszczone odpowiednio do każdorazowych pełnych otworów w przekroju kanałów suwaka obrotowego. Po każdym obrocie wału napędowego 15 o 90 stopni zaczepia sztyft zatyczkowy 39, obciążony naciskiem sprężynowym, samoczynnie o otwory 38 celem zastanowienia napędu przyrzędu.

Zamknięcie napędu składa się z dwóch sztyftów zatyczkowych 39, 40, z których sztyft tylny 39, obciążony naciskiem sprężynowym, porusza się wewnątrz nasady 41, zaopatrzonej w zwoje, podczas gdy sztyft przedni 40 jest stale złączony z nasadą 41. W tylnej części nasady 41 są umieszczone w celu ograniczenia skoku sztyftu zatyczkowego dwa wpusty podłużne 42, w których suwają się oba końce klina 43, przechodzącego przez sztyft zatyczkowy.

Ruch postępowy i wsteczny nasady 41, zabezpieczonej przed obracaniem się przez dwa sztyfty 44 i zaopatrzonej oporkiem, odbywa się zapomocą koła ślimakowatego 45 i ślimaka 46. Powyżej tego ostatniego znajduje się tryb kątowy 47, dający się ręcznie poruszać korbą 48.

Skoro jeden z otworów 38, znajdujących się na tylnej ścianie walca, stanie naprzeciw sztyftu zatyczkowego 39, zapada sztyft ten wskutek nacisku sprężyny automatycznie, przez co napięcie sprężyny zostaje zniesione. Dopiero po uwolnieniu sztyftu zatyczkowego 39 jest możliwy dalszy ruch napędu. Uwolnienie sztyftu następuje przede wszystkim przez poruszenie małej korby ręcznej 48 w kierunku przeciwnym do wskazówki zegarowej aż do granicy oporka 49, przyczem przedni sztyft zatyczkowy 40 zaczepia o odpowiadający mu podłużny otwór 50

(XI, XII, XVI) w tarczy walca zamykającej 37. Odpowiednio do czterech położzeń zamknięcia napędu są wyrobione cztery takie otwory 50.

Szczególny kształt tych ostatnich zezwala tylko na ściśle ograniczony ruch wału napędowego 15, potrzebny w tym celu, aby tylny sztyft zatyczkowy 39 wydobyć z miejsca przytrzymania celem ponownego napięcia sprężyny. Przez obrócenie korby 48 na prawo porusza się nasadę 41 w tył aż do granicy oporka 49, przez co uzyskuje się ponownie napięcie sprężyny, a równocześnie z tem uwolnienie przedniego sztyftu zatyczkowego 40.

C. Zamknięcie zewnętrzne.

Na wale mimośrodowym 8, poruszającym tarczą w kształcie łuku zębatego 31 (XI, XV), są utwierdzone zapomocą klinów trzy mimośrodowe 51 i tarcza nieokrągła 51 a, które poruszają się w osobnym przedziale puzdra napędowego II. Dokoła każdego z tych trzech mimośródów 51 umieszczony jest kabłąk mimośródowy 52 (XIV), a dokoła tarczy 51 a (XIII) kabłąk 52 a, poruszany zapomocą sprężyny ciągłej 58, których ruch w górę i na dół bywa powodowany częścią przez mimośrodowe 51, częścią przez tarczę 51 a i odbywa się ściśle w kierunku pionowym wskutek wodzideł 53, 54, umieszczonych u góry i na dole. Sworzenie 55, 56, poruszające się w tych wodzidłach 53, 54, są tak złączone z kabłąkami mimośródowymi 52 i 52 a, iż sworzenie dolne 56 służy jedynie za wodzidło, podczas gdy górne sworzenie przewodowe 55, zaopatrzone zwojami i nakrętką przeciwną 57, są przeznaczone do nastawiania połączonych z nimi mechanicznych zamknięć zewnętrznych na wymagane długości. Rury ochronne, a zarazem przewodowe dla mechanicznych zamknięć zewnętrznych I, II, III, IV są umocowane w górnej części puzdra mimośródowego.

Zamknięcie II i IV wpływają na swobodę ruchów kurka kanałowego O, względnie kurka nastrykowanego N, a każde z nich składa się z drążka (II), umieszczonego w rurze ochronnej.

Zamknięcia I i III służą do wiązania urządzenia zamykającego panew względnie do wiązania zawory suwaka obrotowego 59 (II, XXVI) i składają się z prostych drążków, połączonych zapomocą giętkich wałów i otoczonych rurami ochronnymi i przewodowymi.

Zamknięcie suwaka obrotowego III jest stale umieszczone na przyrządzie. Rura ochronna posiada na swym górnym końcu dwie przylutowane opaski 60 (XXVI, XXIX), pomiędzy które zaczepia kryza 61 (XXVI, XXVIII, XXIX), przysrubowana do dźwigni suwaka obrotowego 20, przez co zapobiega się nieuprawnionemu odchyłaniu w tył urządzenia zamykającego III; ponadto łożysko kulowe, które umożliwia powyższe zaczepienie po wyłączeniu opaski. (Łożysko kulowe nie jest uwidocznione w dołączonych rycinach wskutek swych niewielkich roz-

miarów.) Zatrzymanie ręcznego ruchu suwaka obrotowego *G* następuje przez zaczepienie sworzenia zapadkowego 62 o otwór, wywiercony w zaworze 59 i w czopie suwaka obrotowego.

Zamknięcie I przynależne do urządzenia zamykającego panew przystosowuje się wedle miejscowych stosunków do istniejących zamknięć panwi przy trafnej użyciu opisanego powyżej urządzenia przytrzymującego.

Przed trzema mimośrodami 51 i tarczą 51 *a* znajduje się kółko zapadkowe 63 (XI, XV) dla zapobieżenia obrotowi na lewo korby mimośrodowej 64, dającej się nasadzać na wał 8.

Na tylnym końcu ma wał 8 tarczę z wycięciem 65 (VI, VII, X, XI), która zapobiega w ten sposób nieuprawnionemu otwieraniu drzwiczek pojemnika 5, iż nasada, połączona z zawiasą drzwi 9, da się obracać tylko w położeniu *B* przyrzędu w obrębie tarczy z wycięciem 65, przez co umożliwia się otwarcie drzwiczek bez rozluźnienia zawiasy 9, zostającej pod zamknięciem kontroli wyższej.

D. Suwak obrotowy.

Następujące naprzemian napełnianie stągwi płynem, przeznaczonym do badania, i odpuszczanie tegoż do naczyń próbkowych odbywa się zapomocą suwaka obrotowego *G* (XXVI do XXXII). Czop jego (kruczek) posiada wspólny kanał rozszerzający się u góry dla dopływu i wypływu badanej cieczy i jest zaopatrzonej dwoma komorami 66, które umożliwiają samoczynne smarowanie suwaka obrotowego *G*. Przymocowanie czopa skuteczniejsze jest zapomocą nakrętki 68 (XXVI, XXIX), ochronionej kapturkiem 67. Puzdro suwaka obrotowego spoczywa na słupie, zaopatrzonej kryzą czworokątną, wewnątrz którego przeprowadzony jest kanał dopływowy dla płynu badanego. W puzdrze suwaka obrotowego są odlane cztery kanały o przekroju czworobocznym (XXVII), z których górny skutecznia połączenie ze stągwią, i to przy każdym położeniu kurka wskutek rozszerzenia kanału czopowego, podczas gdy trzy dolne otwierają się lub zamykają stosownie do położenia czopa.

Kanał środkowy służy dla dopływu cieczy badanej do stągwi, podczas gdy oba kanały boczne pośredniczą w wypływie zawartości stągwi do naczyń próbkowych, a mianowicie przez rurę miedzianą 69 do naczynia dla kontroli wyższej, stojącego w pojemniku 3, a przez rurę miedzianą 70 do wolno stojącego naczynia na przedpęd, względnie na próbkę dla kontroli zwyczajnej. Obie rury miedziane 69, 70 są ułożone zupełnie symetrycznie i wygięte wysmukle ku górze.

Rura wypływowa 69 prowadząca do naczynia dla kontroli wyższej uchodzi powyżej tegoż do wnętrza pojemnika 3 i jest z nim stale złączona zapomocą owalnej kryzy. Rura odpływowa 70 jest poprowadzona wolno i ma na swym końcu dolnym

dzwon ochronny 71 (XXVII, XXVIII) dla otwartej nasady, przylutowanej do pokrywy naczynia dla kontroli zwyczajnej.

Odbywające się naprzemian połączenie górnego kanału puzdra z jednym z trzech dolnych kanałów przychodzi do skutku zapomocą kanału czopowego przez ruch suwaka obrotowego *G* i bywa powodowane przez wznoszenie się lub zniżanie dźwigni suwaka obrotowego 20, będącej w związku z dźwignią korby 21.

W dźwigni suwaka obrotowego 20 (XXVIII, XXX) jest wyłobiony wpust, w którym zawora 59 (XXXI) może poruszać się do góry i na dół. Ruch jej jest ograniczony przez elastyczny sztyft 72 (XXVI, XXVIII). Jeżeli zawora 59 znajduje się na dole, jest dźwignia suwaka obrotowego 20 stale złączona z czopem i da się zamknąć przez mechaniczne zamknięcie zewnętrzne III. Jeżeli zawora 59 jest wyciągnięta ku górze, wówczas można uchylić połączenie między czopem suwaka obrotowego a dźwignią tegoż 20.

Ręczne poruszanie czopa suwaka obrotowego może odbywać się zapomocą rękojeści 73 w obrębie istniejących oporków, które odpowiadają największemu przekrojowi kanałów przy przejściu.

Wewnątrz muszli rękojeści 73 znajduje się odlana nasadka 22, która zezwala na ręczne poruszanie czopa suwaka obrotowego tylko w wymaganym kierunku (położenie kanału czopowego w kierunku ku naczyniu wolno stojącemu).

Wysunięcie zawory 59 ku górze może jednak mieć miejsce tylko wtedy, jeżeli sworzeń 62 zamknięcia zewnętrznego III stoi poza obrębem zapadnięcia.

E. Stągiew.

Na puzdrze suwaka obrotowego jest przylutowana i stale przyśrubowana stągiew 74. Ma ona przekrój kolisty i jest otoczona zewnątrz warstwą odosobniającą z pochwą ochronną, której górny koniec rozszerza się w czarzkę; ta ostatnia jest zaopatrzona upustem dla nadmiaru wody płuczkowej. Górny koniec stągwi jest zamknięty kapuzą do zdejmowania, która umożliwia nałożenie pewnego zamknięcia urzędowego. Kapuza zachodzi na koniec rury w ten sposób, że swobodny dopływ powietrza do wnętrza rury jest zapewniony, a wszelka manipulacja nieuprawniona, zwłaszcza zaś wprowadzanie wody, uniemożliwione.

Wymiary stągwi 74 oznacza się z uwzględnieniem stosunków miejscowych w każdym wypadku z osobna.

F. Przewód doprowadzający próbki wraz z cedzidłem do chmielu.

Na wewnętrznej stronie miejsca nawiercenia panwi wśrubowane jest cedzidło 75 (X). Gładko wypolerowana, miedziana rura łącząca 76 między panwią i przyrzędem (rura doprowadzająca próbki) o szerokości 20 milimetrów w świetle i grubości

ścian, wynoszącej 1 milimetr, prowadzi przez kurek kanałowy *O* i kurek nastrykowy *N* do suwaka obrotowego *G*. W miejscu najniższym, łatwo dostępnym włączone jest cedzidło do chmielu 85 (X, XXXIII), składające się z metalowego cylindra próżnego z wstawionem sitkiem blaszanem 86 w kształcie walca.

Przez usunięcie górnego przyśrubowania 87, które zapomocą wpuszczonego drążka mosiężnego 89 przyciąga dno 88 cylindra, można wysunąć dno cylindra 88 wraz z sitkiem cylindrycznym 86 celem wyczyszczenia.

Nasada, znajdująca się na dnie 88, jest przeznaczona do doczepienia węża baterii nastrykowej, aby także w położeniu *F* przyrządu umożliwić przepłukanie rury przewodzącej próbki 76 w kierunku ku panwi.

W tym celu zaśrubowuje się dołączony talerz z drążkiem mosiężnym 89 po wyjęciu sita z cedzidla do chmielu i zapobiega przez to dopływowi wody płuczącej w kierunku do aparatu, względnie do odpływu kurka kanałowego.

F. Naczynia na próbki.

Do chwytania próbek, odpływających ze stągwi 74, służą cztery naczynia, z których jedno pomalowane, z blachy białej, o pojemności 5-75 litra jest przeznaczona na przedpęd. Z trzech innych naczyń, o pojemności po 4-6 litra, wykonanych z rur mosiężnych, ciągniętych i wewnątrz pobielonych, służą dwa dla kontroli wyższej, a trzecie dla kontroli zwyczajnej.

Naczynie na przedpęd i naczynie na próbkę dla kontroli zwyczajnej ustawia się w czasie badania naprzemian na konsoli 4, przyśrubowanej do płyty podstawowej, podczas gdy z obu naczyń na próbki dla kontroli wyższej, oznaczonych znakami S. K. I i S. K. II, umieszcza się za każdym razem tylko jedno naczynie wewnątrz pojemnika 3.

Pierwsze napełnienie stągwi wylewa się do podstawionego naczynia na przedpęd, drugie napełnienie do naczynia dla kontroli wyższej, wstawionego do pojemnika 3, a trzecie napełnienie do naczynia na próbkę dla kontroli zwyczajnej, ustawionego na konsoli 4 w miejscu, gdzie stało naczynie na przedpęd.

Przy trzech mosiężnych naczyniach na próbki znajduje się przynitowana i przylutowana nasada z czworobocznym otworem dla wsunięcia rączki, służącej za rękojeść przy przenoszeniu naczyń próbkowych.

Do każdego z tych naczyń należy także pokrywka, a mianowicie do naczynia dla kontroli zwyczajnej pokrywa z nasadką i przywieszonym kapturkiem, a do naczynia dla kontroli wyższej pokrywa kształtu płaskiego.

G. Skombinowany kurek kanałowy i nastrykowy wraz z baterią nastrykową.

Składa się on z dwóch kurków trójdrożnych (XXI do XXIV), złączonych w jedną sztukę i przy-

śrubowanych z jednej strony do rury 76. doprowadzającej próbki z panwi na brzeckę do przyrządu, a z drugiej strony bezpośrednio do suwaka obrotowego *G*. Kurek kanałowy *O* ma na celu rychłe przestawienie przyrządu w położenie kontrolne *A* przy rozpoczęciu klarowania. Dwa jego przeciwległe ramiona są ustawione w kierunku rury doprowadzającej próbki 76. Z trzecim ramieniem łączy się rura niedziana 77 (VII, VIII, X), która uchodzi do zewnętrznej przestrzeni próżnej pojemnika 3 (V) i powoduje odpływ brzeckki, znajdującej się w panwi przedwcześnie, przez cokol podstawowy 2 na bruk warzelni.

Czop kurka kanałowego *O* dźwiga tarczę zapadkową 78, zaopatrzoną w dwa wcięcia (XXII, XXIV). Jedno z tych wcięć służy przy zaczepieniu zamknięcia II do ustalenia czopa, dającego się przestawić o 45°, w celu połączenia panwi na brzeckę z suwakiem obrotowym *G*, drugie zaś dla połączenia panwi na brzeckę z odpływem z pojemnika 3. W pierwszym wypadku zaczepia sworzeń zapadkowej 78 na krótki czas przed osiągnięciem położenia kontrolnego *A*; zaczepienie to utrzymuje się przez czas położenia pośrednich *B* i *C* aż na krótko przed osiągnięciem położenia pośredniego *D*, zaś w drugim wypadku zaraz po skończeniu się położenia pośredniego *D* przez czas położenia pośredniego *E* i położenia kanałowego *F* aż na krótko przed skończeniem się krążenia. Tylko w położeniu pośrednim *D* i na krótko przed osiągnięciem położenia kontrolnego *A* da się czop kurka kanałowego *O* poruszać ręcznie.

Do ręcznego ustalenia powyższych połączeń dodany jest do kurka kanałowego sztyft utwierdzający 83, przymocowany na łańcuszku.

Napięcie łańcuszka, połączonego z kluczem kurkowym 79 i z korbą mimośrodową 64, zapobiega zaniedbania rychłego przełożenia czopa kurka kanałowego na krótki czas przed osiągnięciem położenia kontrolnego *A*.

Mechanizm wskazówkowy (XXII), zaopatrzony literami *A* i *D F* i znajdujący się poniżej klucza kurkowego 79, uwidoczni każdorazowe położenie kurka kanałowego *O*, a mianowicie oznacza, analogicznie do wskazówek tarczy kontrolnej 24, położenie *A* połączenie panwi z suwakiem obrotowym *G*, położenie *D F* połączenie panwi na brzeckę z pojemnikiem 3, a względnie z brukiem warzelni.

Kurek nastrykowy *N*, przyśrubowany do kryzy słupka suwaka obrotowego, służy do czyszczenia stągwi 74 i należących do przyrządu przewodów na cieczce. Co do ustawienia ramion jest urządzenie kurka nastrykowego *N* równe urządzeniu kurka kanałowego *O*, tylko że trzecie ramię, skierowane prostokątnie na zewnątrz, służy do połączenia z baterią nastrykową 80 (XXIII), przechodzącego do skutku zapomocą ruchomego węża. Czop kurka

nastrzykowego *N* da się obracać zapomocą swego klucza 82 o 90° i umożliwi przez to połączenie panwi z przyrządem, a względnie panwi z baterią nastrzykową 80, wreszcie baterii nastrzykowej 80 ze stągwią 74.

Do ręcznego ustalenia tego połączenia dodany jest do kurka nastrzykowego sztyft utwierdzający 84, umocowany na łańcuszku.

Jak to opisano przy kurku kanałowym *O*, uwidoczniane bywają poszczególne położenia na mechanizmie wskazówkowym (XXIII), oznaczonym literami *A*, *D*, *E*, a mianowicie oznacza:

A. połączenie panwi z przyrządem,

D. połączenie baterii nastrzykowej 80 z panwią,

E. połączenie baterii nastrzykowej 80 ze stągwią 74.

Czop kurka nastrzykowego *N* dźwiga tarczę zapadkową 81 (XXIII, XXIV), zaopatrzoną wcięciem, o które zaczepia sworceń zamknięcia zewnętrznego IV tak długo, dopóki trwałe połączenie między panwią i przyrządem ma być utrzymane, to jest podczas trwania położenia kontrolnego *A* aż do ukończenia urzędowego badania zawartości panwi (położenie pośrednie *D*).

W najniższym miejscu odgałęzienia, prowadzącego do baterii nastrzykowej 80, jest umieszczony kureczek do spuszczenia wody 90 (III, XXIII).

Bateria nastrzykowa składa się z nasady krzyżowej z żelaza lanego, zaopatrzonej krzyża do umocowania; na nasadzie tej są przytwierdzone dwa kurki dla przewodu wody ciepłej, względnie zimnej, dalej wentyl dla doprowadzania pary i śruba holenderska dla doczepienia węża nastrzykowego.

b) Opis i sposób działania.

Przyrząd kontrolno-mierniczy do brzezki piwnej Waldek & Wagner polega na zasadzie naczyń łączących się. Po ukończeniu warzenia z chmielem stwarza się swobodną komunikację między panwią, w której odbyło się warzenie, a małym naczyniem (stągwią) i z ilości płynu, znajdującego się w tem naczyniu, wysnuwa się wniosek co do ilości płynu w panwi.

Dla ocenięcia sposobu działania przyrządu należy odróżnić dwa położenia główne i trzy położenia pośrednie, znaczone na tarczy kontrolnej i określane według jej wskazówek. Położenia te są następujące:

Położenie główne *F*: Położenie kanałowe odznacza się tem, iż suwak obrotowy, urządzenie do zamknięcia panwi i kurek nastrzykowy dają się poruszać ręcznie, podczas gdy kurek kanałowy jest zamknięty; nadto znajduje się dźwignia suwaka obrotowego w swem położeniu najwyższem,

a kanał czopowy suwaka jest skierowany ku wypływowi do wolno stojących naczyń na próbki.

Położenie główne *A*: Położenie kontrolne znamionuje się tem, że suwak obrotowy, urządzenie do zamknięcia panwi, kurek nastrzykowy i kurek kanałowy są zamknięte; nadto znajduje się dźwignia suwaka obrotowego w swem położeniu najwyższem, a kanał czopowy suwaka jest skierowany ku wypływowi do naczynia na próbki dla kontroli wyższej.

Położenie pośrednie *B*, w którym wcięcie tarczy 65 stoi naprzeciw nasady, odlanej przy zawiasie drzewi 9.

Położenie pośrednie *D*, przy którym urządzenie do zamknięcia panwi, kurek kanałowy i kurek nastrzykowy dają się poruszać ręcznie, a suwak obrotowy jest jeszcze ciągle zamknięty.

Położenie pośrednie *E*, przy którym suwak obrotowy, urządzenie do zamknięcia panwi i kurek nastrzykowy dają się ręcznie poruszać, a natomiast kurek kanałowy jest zamknięty.

Ponadto należy odróżnić ośm takich samych faz, które wskutek zapadania sztyftu elastycznego 39 do otworów 38 są odgraniczone w tym celu, aby utrzymać pełny otwór w przekroju suwaka obrotowego dla dopływu i wypływu próbki cieczy.

Fazy te są następujące:

faza 1: Przyływ przedpędu do stągwi.

faza 2: Wypływ przedpędu do naczynia na przedpęd.

faza 3: Przyływ próbki cieczy do stągwi.

faza 4: Wypływ próbki cieczy do naczynia dla kontroli wyższej.

faza 5: Przyływ próbki cieczy do stągwi.

faza 6: Wypływ próbki cieczy do naczynia dla kontroli zwyczajnej.

faza 7: Położenie *E*,

faza 8: Położenie *F*, względnie *A*.

Przejscie od jednej fazy do drugiej, z których każda obejmuje 90°, może być osiągnięte tylko po wprowadzeniu w ruch regulatora czasu w sposób, opisany poniżej.

Uwolnienie sztyftu elastycznego odbywa się przez trwałe obracanie korby 48 na lewo, przyczem przedni sztyft zapadkowy 40 zaczepia równocześnie o leżący na przodzie otwór podłużny 50.

Po dalszem poruszeniu korby napędowej 14 aż do granicy, następującej prawie bezpośrednio, należy wprawić w ruch korbę regulatora czasu przez

trwałe obracanie jej na prawo (w kierunku wskazówki zegarowej) aż do oporka. przez co przedni sztyft zapadkowy 40 cofa się wstecz, a sprężyna zostaje ponownie napięta.

Ponieważ fazy 1 i 5, 2 i 6, 3 i 7, 4 i 8 odpowiadają sobie, przeto okazuje się, że także przy fazach 7 i 8 konieczne jest wprowadzenie regulatora czasu w ruch, mimo, iż nie zachodzi do tego żaden powód, uzasadniony względami kontrolno-technicznymi.

Położenie główne *F* zachodzi w chwili spoczynku przyrządu kontrolno-mierniczego i trwa aż do przestawienia korby mimośrod, które skutecznia się przy rozpoczęciu klarowania brzechki z najbliższej następnej warki. Począwszy od tej chwili aż do rozpoczęcia się badania zapomocą przyrządu. pozostaje tenże w położeniu głównem *A*, poczem przechodzi on w toku badania w położenie pośrednie *B*, przy końcu tegoż w położenie pośrednie *D*, a po dalszem poruszeniu napędu przez położenie pośrednie *E* do pierwotnego stanu spoczynku (położenia głównego *F*).

W położeniu głównem *F* utwierdza sworzeń urządzenia zamykającego II kurek kanałowy, przestawiony przy położeniu pośrednim *D*, przez co przychodzi do skutku trwałe połączenie między panwią i brukiem warzelni zapomocą rury odpływowej 77. Aby jednak zapobiedz odpływowi znajdującej się w panwi wody brudnej lub chłodzącej, a względnie zacieru przez tę rurę odpływową, należy zamknąć w panwi ujście rury doprowadzającej próbki zatyczką panwiową, dodaną do przyrządu, i to jeszcze przed wpuszczeniem tych cieczy do panwi.

Położenie główne *A*. Bezpośrednio przed rozpoczęciem klarowania należy usunąć zatyczkę panwiową, wkręcić cedzidło, zamknąć zamykadło panwi i przekręcić kurek nastrzykowy w położenie *A*. Następnie należy przesunąć czop suwaka obrotowego ręcznie w kierunku stale utwierdzonej zawory suwaka obrotowego, a tę ostatnią zesunąć na dół, przez co skutecznia się stale połączenie między czopem suwaka obrotowego i jego zaworą. Przez przełożenie nasadzonej korby mimośrod 64, zostającej pod zamknięciem plombowem, o 180° przestawia się następnie przyrząd z położenia głównego *F* w położenie główne *A*, przyczem tarcza kontrolna przesuwa się samoczynnie z *F* na *A*, a zawora suwaka obrotowego, urządzenie do zamknięcia panwi oraz kurek nastrzykowy zostają automatycznie zamknięte. W czasie przekładania korby mimośrod 64, na krótko przed osiągnięciem położenia głównego *A*, w chwili, w której sworzeń zapadkowy zamknięcia II uwalnia czop kurka kanałowego, tak, iż ten może się poruszać, następuje napięcie łańcuszka, łączącego korbę mimośrod 64 i klucz kurka kanałowego. Wymagane przełożenie korby mimośrodowej aż do

180° nie może być ukończone, dopóki nie uchyli się napięcia łańcuszka przez przestawienie kurka kanałowego w położenie *A*.

Położenie *A* kurka nastrzykowego i kurka kanałowego ubezpiecza się następnie zapomocą sztyftu utwierdzającego ręcznie przed małymi przesunięciami, które są jednak możliwe tylko w granicach istniejących oporków.

Opisane manipulacje mają odbyć się w tym celu, aby w następstwie przełożenia korby mimośrodu umożliwić chwyt zamknięć I, III, IV, to jest przy urządzeniu do zamknięcia panwi, przy suwaku obrotowym i kurku nastrzykowym, oraz aby przerwać wolne połączenie panwi z rurą odpływową 77. Gdyby zaniechano przestawienie kurka kanałowego, wówczas wypływałaby zawartość panwi przez cokolwiek przyrządu na bruk warzelni tak długo, dopóki nie uchylono by tego połączenia przez przestawienie kurka kanałowego.

Po przestawieniu przyrządu odejmuje się korbę mimośrodu.

Podczas następującego teraz procesu warzenia pozostaje przyrząd aż do podjęcia badania w położeniu głównem *A* (położeniu kontrolnem).

Przy rozpoczęciu badania usuwa się pokrywkę z wcięcia puzdra napędowego i po wprowadzeniu w ruch regulatora czasu aż do zaskożenia sztyftu elastycznego 39 przekłada się korbę napędową o 90° w kierunku przeciwnym do wskazówki zegarowej (przez obrót na lewo), przyczem dźwignia suwaka obrotowego przechodzi w położenie poziome, a czop suwaka obrotowego skutecznia połączenie między panwią i stągwią. Napełnienie tej ostatniej przedpędem odbywa się wówczas przy pełnym otworze w przekroju.

W chwili napełnienia stągwi przedpędem przedstawia się położenie przyrządu następująco:

- a) Korba napędowa jest ustawiona na lewo w kierunku zupełnie poziomym,
- b) dźwignia suwaka obrotowego leży również poziomo, a tem samem kanał czopowy suwaka obrotowego przy pełnym otworze w przekroju dokładnie pionowo,
- c) oznaczenie położenia *B* na tarczy kontrolnej stoi nieco powyżej wskazówki,
- d) napęd jest automatycznie wyłączony.

Aby umożliwić dalszy ruch korby napędowej w celu opróżnienia zawartości stągwi, należy wprowadzić regulator czasu w ruch w sposób wyżej opisany.

Następnie można kontynuować przełożenie korby napędowej aż do położenia *B* przyrządu, w którym dalsze poruszanie doznaje ponownej przerwy wskutek chwytu sztyftu elastycznego 36.

a to w tym celu, aby można było wyjąć naczynie na próbki dla kontroli wyższej, znajdujące się w pojemniku, bez naruszenia urzędowego zamknięcia kontroli wyższej. Po wstawieniu drugiego naczynia, przygotowanego do odbioru próbki dla kontroli wyższej, i po zamknięciu drzwiczek cofa się ręcznie sztyft elastyczny 36 i kontynuuje rozpoczęty obrót korby napędowej aż do 90° .

Równocześnie z tem posuwa się dźwignia suwaka obrotowego, złączona z jego czopem, ku swemu najniższemu położeniu i powoduje tem samem odpływ zawartości stągwi do podstawionego naczynia na przedpęd przy pełnym otworze w przekroju.

Wyłączanie sztyftów zapadkowych i połączone z tem regulowanie czasu dla opróżniania stągwi do naczynia na przedpęd odbywa się w ten sam sposób, jak przy opisanem wyżej napełnianiu.

W tem stadyum badania przedstawia się położenie przyrządu następująco:

- a) Korba napędowa jest skierowana pionowo ku dołowi, odbyła przeto od początku badania obrót o 180° ;
- b) dźwignia suwaka obrotowego osiągnęła swe położenie najniższe, przez co kanał czopowy suwaka jest skierowany przy pełnym otworze w przekroju ku odpływowi do naczynia na przedpęd, ustawionego na konsoli;
- c) tarcza kontrolna wskazuje na położenie przyrządu między *B* i *C*;
- d) napęd jest wyłączony automatycznie.

Obecnie przystępuje się do uzyskania próbek dla kontroli wyższej, stosując te same manipulacje, jak przy napełnianiu stągwi przedpędem.

Wskutek podjętego w tym celu ponownie położenia korby ręcznej o 90° podnosi się dźwignia suwaka obrotowego ze swego położenia najniższego do położenia poziomego i powoduje pełne otwarcie w przekroju suwaka obrotowego w celu napełnienia stągwi próbką dla kontroli wyższej.

W tem stadyum badania odznacza się położenie przyrządu następującymi znamionami:

- a) Korba napędowa jest ustawiona na prawo w kierunku zupełnie poziomym, odbyła przeto od początku badania obrót o 270° ;
- b) dźwignia suwaka obrotowego leży również poziomo, przez co kanał czopowy suwaka jest ustawiony zupełnie pionowo przy pełnym otworze w przekroju;

c) tarcza kontrolna wskazuje na położenie przyrządu między *B* i *C*;

d) napęd jest wyłączony automatycznie.

Po uwolnieniu regulatora czasu w sposób opisany przekłada się korbę napędową ponownie o 90° w celu wypróżnienia stągwi do naczynia na próbki dla kontroli wyższej.

W tem stadyum badania przedstawia się położenie przyrządu w sposób następujący:

- a) Korba napędowa jest skierowana pionowo ku górze, odbyła zatem od początku badania jeden pełny obrót;
- b) dźwignia suwaka obrotowego osiągnęła swoje położenie najwyższe, przez co kanał czopowy suwaka jest skierowany przy pełnym otworze w przekroju ku wypływowi do naczynia na próbki dla kontroli wyższej;
- c) oznaczenie położenia *C* na tarczy kontrolnej stoi nieco wyżej wskazówki;
- d) napęd jest wyłączony automatycznie.

Aby próbkę kontroli wyższej utrzymać przez pewien czas w stanie niezmienionym, daje się każdym razem do naczynia próbkowego przed wstawieniem go do pojemnika środek konserwujący, który rozpuszczony gorącą brzoźką piwną chroni ją od rozkładu.

Pobieranie próbek dla kontroli zwyczajnej odbywa się zupełnie w ten sam sposób, jak wyżej opisano.

W chwili napełniania stągwi przedstawia się położenie przyrządu tak, jak przy napełnianiu stągwi przedpędem, z tą tylko różnicą, iż tarcza kontrolna wskazuje położenie przyrządu między *C* i *D*.

Także położenie przyrządu w chwili opróżniania stągwi do naczynia na próbki dla kontroli zwyczajnej przedstawia się w ten sam sposób, jak przy wypróżnieniu stągwi do naczynia na przedpęd, z tą tylko różnicą, iż naczynie na przedpęd zastąpiono w międzyczasie naczyniem dla kontroli zwyczajnej, dalej iż korba napędowa odbyła od początku badania jeden pełny obrót i pół obrotu, oraz iż oznaczenie położenia *D* na tarczy kontrolnej stoi nieco powyżej wskazówki.

Ukończenie badania następuje dopiero po dalszym obrocie korby napędowej aż do położenia pośredniego *D* tarczy kontrolnej, w którym to położeniu zachodzi skutek chwytu sztyftu elastycznego 36 samoczynne zatrzymanie napędu przyrządu, a sworzeń urządzenia zamykającego i uwalnia zamknięcie panwi dla odpływu jej zawartości.

W położeniu pośrednim *D* przeprowadza się po opróżnieniu panwi płukanie w kierunku ku tej ostatniej. W tym celu nastawia się kurek nastrykowy w jego położenie *D* i skutecznie połączenie z baterią nastrykową. Po ukończeniu wypłukania wyjmuje się dno dolne i wkład sitowy cedzidla do chmielu po odjęciu górnego zaśrubowania, zostającego pod zamknięciem plombowem kontroli zwyczajnej, oczyszcza się je i zakłada napowrót.

Następnie przesuwają się kurek kanałowy w położenie *D P*. Przed rozpoczęciem czyszczenia panwi należy sito, znajdujące się w panwi przy ujęciu rury dla doprowadzania próbek, zastąpić zatyczką panwiową.

Aby móżdż przeprowadzić płukanie stągwi, należy skutecznie jej połączenie z baterią nastrykową. W tym celu należy ustawić kurek nastrykowy w położenie *E*, a korbę napędową obrócić aż do granicy jej ruchu w położeniu pośrednim *E* tarczy kontrolnej, przyczem dźwignia suwaka obrotowego przechodzi w swe położenie poziome, a kanał czopowy suwaka, który aż do tej chwili był stale złączony z dźwignią suwaka zapomocą zamkniętej zawory, umożliwi swobodny przepływ do stągwi przy pełnym otworze w przekroju.

Woda płuczkowa, przelewająca się przy czyszczeniu stągwi, wypływa przez rurę przelewową na bruk warzelní.

W położeniu pośrednim *E* można wyciągnąć zaworę suwaka obrotowego ku górze, przez co czop suwaka daje się ręcznie poruszać w obrębie istniejących oporków w celu oczyszczenia stągwi.

Odprowadzenie wody płuczkowej ze stągwi skutecznia się przez ręczne poruszenie rękojeści 73 na lewo. Nasada 22, znajdująca się wewnątrz muszli rękojeści suwaka obrotowego, zapobiega ruchom czopa suwaka w kierunku przeciwnym. Odpływająca woda płuczkowa wylewa się ze stągwi do podstawionego w międzyczasie naczynia na przedpęd o odpowiednich rozmiarach.

Po ukończeniu płukania stągwi wyłącza się napęd przyrządu w sposób wyżej opisany przez wprowadzenie w ruch regulatora czasu, poczem obraca się dalej korba napędowa aż do położenia głównego *P'*, bez zmiany położenia czopa suwaka obrotowego i przy utrzymaniu pełnego otworu w przekroju, w kierunku do naczynia na przedpęd.

Rozdział II.

Przepis co do ustawienia przyrządu kontrolno-mierniczego.

1. Do urzędowego badania wytworzonej ilości brzezki piwnej wolno używać tylko tych przyrządów kontrolno-mierniczych, które ustawiono przy uwzględnieniu przepisów poniżej wyszczególnionych oraz ocechowano i aprobowano pod nadzorem c. k. Głównej Komisji miar i wag.

2. W każdym browarze, w którym Ministerstwo skarbu poleci stosować przyrząd kontrolno-mierniczy, ma komisya, ustanowiona przez Ministerstwo skarbu, przeprowadzić przed ustawieniem przyrządu w obecności strony lub jej upoważnionego zastępcy dochodzenie miejscowe.

W sprawie tego dochodzenia miejscowego i następującego po niem ustawienia przyrządu kontrolno-mierniczego należy uwzględnić, co następuje:

- a) Przyrząd kontrolno-mierniczy należy połączyć z samą panwią na brzezkę. Jeżeli browar używa kilku panwi na brzezkę należy każdą z nich zaopatrzyć własnym przyrządem kontrolno-mierniczym;
- b) przyrząd kontrolno-mierniczy powinno się ustawić w ten sposób, aby mierzona w kierunku poziomym odległość między suwakiem obrotowym przyrządu kontrolnego a panwią była ile możności niezmienna. Długość rury dla doprowadzania próbek nie powinna przekraczać $2\frac{1}{2}$ metra.
- c) przyrząd kontrolno-mierniczy musi być ustawiony na trwałym, pewnym fundamencie, wybrukowanym z cegieł dobrze zwilżonych, z zaprawą cementową, lub ubitym z betonu portlandzkiego, albo na poprzecznicach żelaznych, odpowiednio grubych i dobrze opartych, a to ile możności w samym lokalu warzenia. Gdyby stosunki miejscowe nastęrczały trudności pod względem ustawienia przyrządu w samym lokalu warzenia i przyrząd ten musiał być wskutek tego ustawiony w lokalu, oddzielonym od lokalu warzenia, przestrzegać należy przy wybieraniu innego miejsca na ustawienie, aby przyrząd ochroniony był ile możności od wpływów zewnętrznych i tak ustawiony, by nadzór nad warką nie doznawał utrudnień; w przypadku tym powinien być lokal, przeznaczony na przyrząd, połączony bezpośrednio z lokalem, w którym znajduje się panew, zapomocą otworu, mającego najmniej 0.25 metra kwadratowego w przekroju;
- d) otwór, wywiercony w panwi, powinien znajdować się w takim miejscu teje, aby zapewniona była zgodność jakościowa próbek brzezki piwnej, odpływających w tem miejscu, z całą ilością płynu zawartego w panwi. Nie

- wolno więc wywiercać tego otworu w takim miejscu panwi, gdzie zawartość jej nie zostałaby podczas warzenia w ciągłej żywej cyrkulacji z główną masą, jak na przykład przy workowatych wypukłościach panwi (nasadach itp.);
- e) nawiercenie panwi nie powinno leżeć niżej jak 10 centymetrów nad najniższym punktem dna panwi;
- f) uwzględniając kształt i wielkość panwi, a według okoliczności także stopniowanie wielkości warek, należy oznaczyć wymiary stągwi przyrządu kontrolno-mierniczego, który ma być ustawiony, przy czem należy trzymać się zasady, że napełnienie stągwi podczas badania urzędowego nie ma wynosić mniej jak 2·00 litry, a z reguły nie więcej jak 3·50 litra;
- g) przyrząd kontrolno-mierniczy tudzież wszystkie przewody rurowe, do niego prowadzące, powinny być wolne i w każdym czasie łatwo dostępne w celu badania;
- h) rura gładko wypolerowana, doprowadzająca próbki do przyrządu kontrolno-mierniczego, powinna być w całej swojej długości widzialna, dostępna i wolna. o ile przydanie osłony nie będzie wyraźnie nakazane;
- i) wspornik przyrządu kontrolno-mierniczego należy połączyć mocno i niewzruszenie z murem fundamentu zapomocą śrub naciętych, które powinny być utwierdzone zaprawą cementową i zagłębione najmniej 15 centymetrów w murze fundamentu;
- k) przy ustawieniu wspornika, które ma być wykonane z jak największą starannością i ścisłością, należy mieć przedewszystkiem na względzie, aby stągiew stała ściśle pionowo i we właściwym miejscu. Podnoże wspornika, podłożone klinami żelaznymi, należy podlać zaprawą cementową;
- l) stągiew przyrządu kontrolno-mierniczego powinna pozostać całkiem wolna i dostępna. Nie może więc stykać się ona bezpośrednio ani z murem, ani z częściami konstrukcyi, platformami, ani też z maszynami lub częściami przyrządu;
- m) panew na brzezkę może posiadać bez względu na to, czy ma ognisko bezpośrednie, czy jest ogrzewana parą, tylko jedną rurę dla odpływu brzezki piwnej. Jeżeli panew ma dwa lub więcej otworów spustowych, należy rury ich złączyć jak najbliżej panwi w jedną wspólną rurę odpływową: w obrębie przestrzeni napełnienia nie mogą pod żadnym warunkiem znajdować się przy panwi inne otwory, względnie przewody;
- n) przy mechanizmie do zamykania panwi należy urządzić odpowiednie wodzidło dla zamknięcia zewnętrznego. Jeżeli mechanizm ten jest urządzony jako trójramienny kurek przestawny, musi rura łącząca się z trzecią odnogą mieć wolne ujście ponad brukiem warzelni;
- o) rury ochronne i przewodowe przy układzie zamknięcia zewnętrznego należy poprowadzić w pozycji możliwie ochronionej, ewentualnie na szynach żelaznych;
- p) rura dla dopływu brzezki słodkiej, tudzież rura wodociągowa, prowadząca ewentualnie do wnętrza panwi, nie powinny pod żadnym warunkiem uchodzić do panwi niżej jak 20 centymetrów ponad najwyższym zwierciadłem brzezki (zwierciadło przy zagotowaniu). To samo odnosi się do umieszczonego ewentualnie w panwi napryskiwacza;
- q) rura dla odpływu brzezki piwnej nie może mieć żadnej odnogi pomiędzy panwią a zamykadłem panwi; gdyby za zamykadłem (patrząc od panwi) była ewentualnie umieszczona rura dla odpływu wody płuczkowej, musi ona mieć wolne ujście nad brukiem warzelni;
- r) wprowadzanie wszelkich innych przewodów do panwi, na przykład zapomocą węża do wydalania pary lub zapomocą jakichkolwiek nasadek rurowych w panwi lub w pokrywie panwi jest wręcz niedopuszczalne;
- s) jeżeli panwie są ogrzewane parą, należy dokładnie oznaczyć rury, doprowadzające parę do panwi, i rury, odprowadzające parę i wodę, powstałą z pary zgęszczonej. Rury te muszą być wolne i ze wszystkich stron dostępne, tak, aby można było je kontrolować w całym ich ciągu z zupełną pewnością;
- t) jeżeli panew na brzezkę służy także do gotowania zacieru, jak to bywa w warzelniach pojedynczych, wówczas cedzidło, które ma być wkrębowane od wnętrza w wywiercony otwór panwi, powinno być za każdym razem na czas gotowania zacieru wyjęte i zastąpione śrubą szczelnie zamykającą (zatycką panwiową); nadto muszą być wszystkie te przewody rurowe, z dotyczącą panwią połączone, których używa się tylko do prowadzenia zacieru, a nie także do prowadzenia brzezki, podczas klarowania aż do skończenia się badania w ten sposób zabezpieczone, aby nieuprawnione odprowadzanie brzezki było niemożliwe. W jaki sposób zabezpieczenie to ma być wykonane, należy postanowić w każdym z osobna przypadku przy badaniu miejscowym, uwzględniając zachodzące w danej chwili stosunki lokalne;
- u) jeżeli w warzelniach podwójnych używa się panwi zaciernej czasowo lub tylko pomocniczo także do warzenia brzezki piwnej, postąpić

należy z tą panwią tak samo, jak z opisaną w powyższym ustępie *t* skombinowaną panwią zacierną i na brzeczkę (warzelnia pojedyncza);

- c)* do każdorazowego prowizorycznego badania brzeczeki piwnej w panwi służy osobny karbnik, należący do przyrządu kontrolno-mierniczego. Ponieważ karbnik ten powinien być przy każdym badaniu wstawiany zawsze w to samo miejsce panwi, przeto należy we wnętrzu panwi urządzić odpowiednie wodzidło; dalej należy postarać się o to, aby karbnik był zawsze przechowywany w położeniu wiszącym.

Z wyniku badania miejscowego należy spisać protokół i przedłożyć go po zaopatrzeniu podpisami wszystkich uczestników władzy skarbowej pierwszej instancji. Władza ta ma uwiadomić następnie przedsiębiorcę browaru o wymaganiach, postawionych co do ustawienia przyrządu kontrolno-mierniczego, z pozostawieniem prawa rekursu.

Jeżeli wskutek rekursu strony zarządzone zostaje ponowne zbadanie miejscowe, ponosi ona kosztą tego badania, o ile do rekursu się nie przychyłono.

3. Gdy browar ustawi przyrząd kontrolno-mierniczy, ma ta sama komisja przedsięwziąć oględziny, która wykonała badanie miejscowe. Przytem należy mieć na uwadze w szczególności, co następuje:

- a)* Należy zbadać, czy ustawiono przyrząd kontrolno-mierniczy i wywiercono otwór w panwi w sposób, przy badaniu miejscowym przepisany lub ewentualnie zmieniony decyzją władzy skarbowej. Gdyby dostrzeżono uchybienie w jakimkolwiek względzie, należy uwiadomić o niem stronę i wstrzymać spisanie wyводу oględzin aż do uchylecia wadliwości, względnie aż do decyzji władzy przełożonej.
- b)* Szczególną uwagę należy zwrócić przy oględzinach na połączenia poszczególnych urządzeń browaru ze sobą i z przyrządem kontrolno-mierniczym; połączenia rurowe, które umożliwiałyby lub choćby tylko ułatwiały tajemne odprowadzenie, nie powinny być tolerowane. Gdyby zaś uznano połączenia te za potrzebne do fabrykacji, muszą one być urządzane tak, aby mogły być zamknięte i zabezpieczone plombami urzędowymi aż do chwili urzędowego badania wyrobionej brzeczeki piwnej.
- c)* Nadto należy wszystkie przewody rurowe do wody, pary i brzeczeki piwnej, o ile powierzchni ich nie są lśniąco wypolerowane, pomalować w sposób przepisany, znamionu-

jący przeznaczenie przewodu. U rur lśniąco wypolerowanych powinny wszystkie połączenia krezowe być pomalowane takąż farbą znamionową.

- d)* Miejsce na ustawienie wagi, należącej do przyrządu, wybrać należy tak, aby mogła ona tam stałe pozostawać; waga urządzona jest do udźwignięcia 10 kilogramów, ma dwa talerze, z których jeden zaopatrzony jest pierścieniem do wstawiania naczynia próbkowego, mieści się w skrzynce drewnianej, dającej się zaunknąć i spoczywa na stole ściennym, który należy ustawić poziomo i oprzeć na żelaznych podporach. Umieszczona być powinna w miarę możliwości w tym samym lokalu, w którym ustawiony jest przyrząd kontrolno-mierniczy.

Jeżeli ustawienie przyrządu uznano za wolne od zarzutu, należy napełnić naczynia smarowidłowe i założyć bezpośrednio potem zaunknięcia plombowe, oznaczone w dodatku. Jeżeli przy dokonaniu oględzin nie podniesiono żadnego zarzutu, a względnie po uchyleniu stwierdzonych wadliwości należy przeprowadzić ocechowanie przyrządu przy ścisłym przestrzeganiu przepisów, ogłoszonych obwieszczeniem Ministerstwa skarbu z dnia 24. listopada 1906, Dz. u. p. Nr. 255, a odnoszących się do cechowania przyrządów kontrolno-mierniczych do brzeczeki piwnej Erhard-Schau. O wyniku oględzin oraz o skutecznym o cechowaniu należy spisać protokół i zaopatrzyć go wszechstronnymi podpisami.

Ponowne cechowanie przyrządu kontrolno-mierniczego, który jest już w użyciu, należy zarządzić:

- a)* na wyraźne żądanie odnośnego przedsiębiorcy browaru;
- b)* jeżeli panew warzelna albo otaczające ją obmurowanie mają być zastąpione nowymi lub poddane naprawie, a zmiana taka wywiera wpływ na dokładność pomiarów przyrządu;
- c)* jeżeli podane w protokole oględzin ilości brzeczeki piwnej, znajdującej się w panwi w chwili badania urzędowego (t. zw. *Ausschlagmengen*), miałyby być przekroczone lub obniżone w takim zakresie, iż będące w użyciu tablice redukcyjne nie wystarczyłyby już do przeliczenia uzyskać się mających próbek;
- d)* po każdej wymianie stągwi;
- e)* po każdej wymianie suwaka obrotowego;
- f)* jeżeli zbadanie przyrządu pod względem dokładności w mierzeniu, wykonane przez kontrolę wyższą stosownie do przepisu podanego w rozdziale III, lit. B, wykaże w porównaniu z wynikami cechowania różnicę, przenoszącą ± 0.25 , względnie ± 0.50 procent.

Każde cechowanie dodatkowe ma być zarządzone w każdym wypadku z osobna przez władzę

skarbową pierwszej instancji i przeprowadzone w ten sam sposób, jak pierwsze cechowanie przyrządu.

Koszta cechowania ponownego ma ponieść przedsiębiorca browaru w przypadku *a*), jeżeli cechowanie ponowne stwierdziło dokładność pomiarów przyrządu, oraz wtedy, gdy zaszły okoliczności, podane w punkcie *b*), *c*) i *d*).

4. Przedsiębiorca browaru, a względnie kierownik ruchu jest obowiązany donieść na piśmie właściwej władzy skarbowej pierwszej instancji o każdej zamierzonej naprawie lub zmianie panwi albo jej podbudowania, względnie obmurowania, albo też o naprawie lub zmianie podbudowania przyrządu kontrolnego-mierniczego, i to przed ich podjęciem oraz po ukończeniu reparacji z podaniem terminu, kiedy zamierzona naprawa rozpocznie się, a względnie kiedy została ukończona. Po ukończeniu naprawy należy przeprowadzić stwierdzenie dokładności pomiarów przyrządu w sposób, przepisany w rozdziale III, lit. *B*.

Gdyby jednak miano dokonać naprawy panwi bez usuwania jej obmurowania lub jej podpory, a naprawa ta mogła spowodować zmianę pojemności panwi, nie dającą się wykazać drogą przepisane badania dokładności pomiarów przyrządu, wówczas należy w celu pewnego stwierdzenia spowodowanej ewentualnie zmiany pojemności panwi przeprowadzić jeszcze przed rozpoczęciem naprawy cechowanie oddzielne w sposób następujący:

Skoro strona wniesie doniesienie o takiej naprawie panwi, winien urzędnik kontroli wyższej jeszcze przed przeprowadzeniem naprawy po urzędowym zabezpieczeniu rur dopływowych i odpływowych panwi napełnić ją w stanie zupełnie suchym, wystudzonym i próżnym wodą, zapomocą ocechowanej konewki mierniczej do wysokości, sięgającej powyżej tego miejsca, w którym ma się wykonać naprawę, jednak zawsze wyżej miejsca nawiercenia i co najmniej o tyle, aby uzyskać się mającą próbkę obejmowała nie mniej jak jeden litr. Następnie należy zapomocą przyrządu kontrolno-mierniczego pobrać próbkę z ilości wody, znajdującej się w panwi, w sposób, przepisany dla sprawdzania dokładności pomiarów przyrządu, i stwierdzić dokładnie jej wagę i ciepotę. Potem należy wlać próbkę napowrót do panwi bez rezerwowania i po uspokojeniu się powierzchni wody powtórzyć opisany wyżej proceder jeszcze dwukrotnie oraz obliczyć przeciętną wagę i przeciętną ciepotę uzyskanych w ten sposób trzech próbek. O czynności tej należy sporządzić protokół w potrójnem wygotowaniu, zaopatrzone podpisem strony i urzędnika kontroli wyższej, i obejmujący wszystkie daty, ustalone przy badaniu (ilość wody, znajdującej się w panwi, wagę i ciepotę poszczególnych próbek, oraz ich przeciętną wagę i ciepotę). Jeden egzemplarz

protokołu należy wydać przedsiębiorcy, drugi przedłożyć władzy skarbowej pierwszej instancji, a trzeci przesłać Komisji dla ustawiania przyrządów kontrolno-miernicznych do brzezki piwnej w Wiedniu II, Alliiertenstraße Nr. 16, celem natychmiastowego sporządzenia odnośnej tablicy redukcyjnej.

Po ukończeniu naprawy należy powtórzyć opisany wyżej proceder przy zastosowaniu zupełnie takiego samego napełnienia panwi i porównać wynik z tą wartością wspomnianej tablicy redukcyjnej, która odpowiada stwierdzonej ciepocie przeciętnej. Jeżeli okaże się przytem różnica, wynosząca więcej niż ± 0.5 procent, należy zaraz spowodować podjęcie cechowania ponownego.

O tem zbadaniu panwi należy ponownie sporządzić protokół, jednak tylko w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje przedsiębiorca, a drugi władza skarbową pierwszej instancji.

Wykonane cechowania oddzielne należy przytoczyć krótko bez podawania dat w zapisku rewizyjnym oraz w dzienniku.

W razie niespodzianego uszkodzenia panwi, które wymaga natychmiastowej naprawy, ma urzędnik techniczny kontroli wyższej rozstrzygnąć po ukończeniu naprawy w każdym wypadku z osobna, czy objętość panwi doznała wskutek naprawy zmiany, wymagającej przeprowadzenia cechowania ponownego.

Przy zupełnie nieznacznych naprawach panwi (na przykład odnawianiu pękniętych zakówek, uszczelnianiu wpustów itd.), które nie powodują żadną miarą zmian w objętości panwi, należy oczywiście zaniechać opisanego wyżej cechowania panwi.

Jeżeli okaże się potrzeba ponownego cechowania przyrządu, w takim razie, począwszy od chwili, w której stwierdzono okoliczność, uzasadniającą ponowne cechowanie, aż do dokonania tegoż, może ruch browaru w dotyczącej warzelni odbywać się dalej, a przyrząd kontrolny może być nadal używany tylko w tym przypadku, jeżeli strona oświadczy protokolarnie, iż się zgadza, aby daty badania warek, uzyskane w ciągu tego okresu czasu, wpisywano tymczasowo, a dopiero po skończeniu ponownego cechowania przechowywano je zapomocą nowych tablic redukcyjnych.

Gdyby potrzebną była reparacja przy zamykadle panwi, wymagająca wyjęcia zamknięcia automatycznego, winien również przedsiębiorca browaru, a względnie kierownik ruchu uwiadomić o tem naprzód władzę skarbową pierwszej instancji, która wysłać ma w celu interwencji urzędnika kontroli wyższej. Uczestniczący przytem urzędnik ma odjąć plomby kontroli wyższej i cofnąć urządzenie zamykające poza obręb jego miejsca zacepienia.

Po skończeniu reparacji trzeba wprowadzić urządzenie zamykające napowrót w poprzednie położenie i ubezpieczyć urządzenie.

Rozdział III.

Przepis używania.

A. Dla organów kontroli zwyczajnej.

1. Kontrolę zwyczajną wykonywać ma najmniej dwóch funkcjonariuszy skarbowych, z których jeden powinien mieć przynajmniej stopień starszego strażnika skarbowego. Organ, który ma wyższy stopień służbowy, winien rozdzielić czynności urzędowe kontroli odpowiednio celowi i jest za to odpowiedzialny, aby badanie urzędowe odbyło się ściśle według przepisów.

Załącznik 1.

Załącznik 2.

2. W browarach, zaopatrzonych przyrządem kontrolno-mierniczym, prowadzić należy rejestr badań według dołączonego formularza (druk podległy ścisłej rachubie) oraz ułożone według dołączonego wzoru zestawienie wyników badań kontroli zwyczajnej i kontroli wyższej. Jeżeli w pewnym browarze jest w użyciu kilka przyrządów kontrolno-mierniczych, należy założyć wspomniane wyżej dwa zapiski dla każdego z tych przyrządów osobno. Spozstrzeżenia organów kontrolnych, które nie są w bezpośrednim związku z badaniem warek lecz dotyczą dodatkowych cechowań kadzi, kontroli piwnic fermentacyjnych, kontroli zabezpieczeń urzędowych itd., należy wciągać nie do rejestru badań, lecz do arkusza rewizyjnego, który ułoży krajowa władza skarbowa. Rejestr badań oraz powyższy arkusz rewizyjny należy zamykać co miesiąc i przysyłać w drodze służbowej władzy skarbowej pierwszej instancji w dniu 10. następnego miesiąca. Natomiast zestawienie ma być przysyłane dopiero po wciągnięciu wyniku czynności urzędowej co do próbki dla kontroli wyższej z ostatniej warki w odnośnym miesiącu, za pośrednictwem przełożonej władzy skarbowej pierwszej instancji do c. k. Komisji dla ustawiania przyrządów kontrolno-mierniczych do brzezczi piwnej w Wiedniu, dzielnica II, Alliiertenstrasse Nr. 16.

Do wpisów należy zawsze używać atramentu; ma je wciągnąć ten organ skarbowy, który wykonywa dotyczącą czynność urzędową.

3. Kontrola zwyczajna rozpoczyna się przy każdej warce z ukończeniem postępowania zaciernego, a więc na krótko przed rozpoczęciem się klarowania brzezczi i kończy się badaniem warki.

Organ dozorujący winien niezwłocznie po przybyciu do browaru przekonać się o stanie procesu warzenia. Nadto obowiązany on jest, upewnić się przed rozpoczęciem klarowania brzezczi, czy

wszystkie nałożone plomby, tudzież sam przyrząd kontrolno-mierniczy, jakoteż należące do niego przewody i kurki są nienaruszone. Następnie wyjąć należy sito z cedzidla do chmielu i po oczyszczeniu osadzić je napowrót, bacząc na uszczelnienie.

Jeżeli panew zacierna służy także jako panew do brzezczi, czuwać należy nad tem, aby zatyczka panwiowa, wśrubowana po wewnętrznej stronie miejsca wywiercenia, była zastąpiona sitem przed rozpoczęciem klarowania.

Nadto jeszcze przed przestawieniem zamknięć, dopóki przyrząd kontrolno-mierniczy znajduje się w położeniu głównem F' (położeniu kanałowem), należy go zapomocą baterji nastrzykowej przepłukać w kierunku do panwi. Przytem należy baczyć, czy woda spłukująca wychodzi otworami czopa sitowego we wnętrzu panwi z siłą dowodzącą, że cały przekrój jest wolny. Gdyby tak nie było, należy wyjąć czop sitowy i oczyścić go.

Po usunięciu wody spłukującej z rury dla doprowadzania próbek przez ponowne otwarcie cedzidla do chmielu należy przełożyć kurek nastrzykowy N przez przestawienie go w położenie A i usunąć plombę, znajdującą się na muszli rękojeści suwaka obrotowego. Następnie należy obrócić suwak obrotowy ręcznie w kierunku stałe umocowanej zawory suwaka i zesunąć go na dół po wyjęciu szłyflu utwierdzającego.

Plombę na śrubach zamykających, odjętą w celu oczyszczenia cedzidla do chmielu, należy następnie odnowić.

4. Skoro kierownik ruchu oznajmi ustnie, iż ukończono pompowanie brzezczi mętnej, mają organa nadzorcze przekonać się zawsze naocznie:

- a) czy kurek nastrzykowy N znajduje się w położeniu A ;
- b) czy panew oczyszczono i opróżniono, czy urządzenie do zamknięcia panwi jest stanowczo zamknięte i czy miejsce wprowadzenia stoi naprzeciw cofniętego w tył stworzenia zapadkowego;
- c) czy zawora suwaka obrotowego jest według przepisu na dół zasunięta i czy jej otwór stoi naprzeciw cofniętego stworzenia zapadkowego;
- d) czy czop sitowy we wnętrzu panwi jest oczyszczony i zaśrubowany i czy powierzchnia jego jest wolna.

5. Gdy w tych punktach znaleziono wszystko w porządku lub przywiedziono do porządku, winien organ nadzorczy uskutecznić przestawienie zamknięć a temsamem przyrządu kontrolno-mierniczego z głównego położenia F' (położenia kanałowego) w położenie główne A (położenie kontrolne) tym sposobem, iż przekłada korbę mimośrodu 64 po odjęciu

zamknięcia urzędowego w kierunku wskazówki zegarowej aż do oporka, to jest o 180°. Napięcie łańcuszka, łączącego klucz kurka kanałowego *O* z korbą mimośrodową, które następuje w czasie tego przelożenia, należy uchylić przez przestawienie kurka kanałowego w jego położenie *A*, poczem rozpoczęte przekładanie korby mimośrodowej 64 może być dokończony. Przez to dokonywa się zamknięcie zawory suwaka obrotowego, zamykadła panwi i kurka nastrzykowego, oraz przerwanie wolnego połączenia panwi z rurą odpływową 77. Przez automatyczne utwierdzenie kurka kanałowego w jego położeniu *A* zostaje dalej zapewniony pełny przekrój przejściowy dla wolnego dopływu próbek.

Po dokonaniu tego przestawienia należy odjąć korbę mimośrodową i przekonać się, czy cztery zamknięcia zaczęły w sposób przepisany.

Następnie należy zawiadomić stronę o wykonaniu przestawienia, poczem może się zaraz rozpocząć klarowanie brzezki czystej.

Począwszy od tej chwili, winien organ nadzorczy aż do ukończenia badania zapomocą przyrządu kontrolno - mierniczego nadzorować nieustannie panew na brzezce i zwracać uwagę na to, aby wszystka brzezka, odpływająca z klarownicy, razem z nalewami dostała się do panwi i żeby nie gdzieś indziej nie odprowadzano lub nie brano.

Gdy się klarowanie skończy, ma organ nadzoru kontrolować, aby woda gola odpływała swobodnie ponad brukiem warzelni do kanału, z wyjątkiem tych przypadków, w których uzyskano osobne pozwolenie na używanie wody tej w inny sposób.

6. Po zjawieniu się w przedsiębiorstwie drugiego organu (najpóźniej na godzinę przed ukończeniem warzenia z chmielem) należy przedsięwziąć przygotowania, obserwacje i pomiary, poprzedzające każde badanie, a mianowicie:

- a) Wagę, należącą do przyrządu kontrolno-mierniczego, należy po otwarciu zamknięcia, zbadać przed każdorazowym użyciem pod tym względem, czy przy próżnych i zupełnie oczyszczonych talerzach wagi obustronne przeważanie jest równe i utrzymuje się w równych granicach przy wielokrotnem wahanii wagi. Nadto trzeba badać wagę najmniej raz na miesiąc w następujący sposób: Talerz na naczynie obciąża się ciężarkiem wagi pięciu kilogramów, a talerz ciężarkowy kilku ciężarkami ogółem tyleż czyniącymi. Jeżeli obustronne przeważanie jest równe, funkcjonuje waga dobrze; w przeciwnym razie zbadać należy różnicę ciężarków, to jest, ile ich trzeba do właściwego nastawienia dodać lub ująć. Próbę tę należy powtórzyć, mieniając ciężarki, a następnie odbyć ją

w takiż sam sposób przy obciążeniu 500 gramami.

Jeżeli różnica wynosi więcej niż dwa gramy, należy uczynić niezwłocznie doniesienie do władzy skarbowej pierwszej instancji, która ma zarządzić, co potrzeba. Aż do uchylenia wadliwości należy używać do badania urzędowego wagi pomocniczej, posiadanej przez tę władzę, a w razie nagłej potrzeby innej odpowiedniej wagi, funkcjonującej dokładnie.

Najpóźniej w dwa lata po ostatniem cechowaniu należy poddać wagę oraz garnitur ciężarków ponownemu cechowaniu. W tym celu należy je przesłać do firmy dostawiającej dla sprawdzenia, podjęcia ewentualnych napraw i odstawienia do c. k. Głównego Urzędu cechowniczego w Wiedniu.

- b) Nieużyte naczynie na próbkę dla kontroli wyższej należy oczyścić wodą gorącą i zimną, postawić dnem do góry a po kilku minutach wytrzeć całkiem do sucha wewnątrz i zewnątrz. Następnie należy zaopatrzyć naczynie to środkiem konserwującym, odtarować, zamknąć przykrywką i trzymać w pogotowiu do ustawienia w pojemnik.

Zbadaną tarę naczynia próbkowego (bez nakrywki) należy wciągnąć do odpowiedniej kolumny rejestru badań z podaniem numeru naczynia.

Środka konserwującego dostarcza zarząd skarbowy bezpłatnie; odnośne organa nadzorcze mają sprowadzać go z ekonomatu c. k. krajowej władzy skarbowej.

Tabliczki konserwujące, wyjęte z napełnionych naczyń dla kontroli wyższej, należy poddać dokładnemu oczyszczeniu.

Organa, sprawujące nadzór nad browarami, mają prowadzić co do otrzymanych i użytych tabliczek konserwujących zapiski, ułożone według dołączonego wzoru.

Załącznik 3.

- c) Naczynie próbkowe kontroli zwyczajnej należy wymyć gorącą i zimną wodą wewnątrz i zewnątrz, postawić dnem do góry, po kilku minutach całkiem do sucha obetrzeć i razem z pokrywką odtarować; następnie należy je trzymać w pogotowiu do dalszego użytku. Tarę naczynia (wraz z pokrywką) wpisuje się do odnośnej kolumny rejestru badań.
- d) Naczynie na przedpęd w stanie próżnym i oczyszczonym należy ustawić na konsoli.
- e) Liczbę, którą liczydło przyrządu kontrolno-mierniczego wskazuje przed badaniem, należy odczytać i zapisać w odpowiedniej kolumnie rejestru badań.

7. Gdy kierownik ruchu oznajmi, że warzenie skończyło się i badanie urzędowe warki może się rozpocząć, winny organ nadzorcze mieć na uwadze co następuje:

- a) Należy zwrócić uwagę kierownika ruchu, że jest właściwszem. zaniechać ogrzewania lub przynajmniej przytłumić je na czas badania przyrządem, aby zapobiedz zbyt gwałtownemu wzbieraniu brzezki piwnej;
- b) jeżeli w panwi jest mieszało, trzeba je zastanowić na czas aż do ukończenia badania przyrządem kontrolno-mierniczym;
- c) drzwi panwi trzeba otworzyć i zostawić otwarte przez cały czas badania przyrządem kontrolno-mierniczym;
- d) gdy te warunki zasadnicze są dopełnione, przystępuje się naprzód do prowizorycznego zbadania ilości brzezki piwnej zapomocą karbnika.

W tym celu wstawia się karbnik dobrze przedtem osuszony zapomocą umieszczonego przy panwi wodzidla. następnie mierzy się w milimetrach wysokość powierzchni płynu na wszystkich czterech stronach karbnika; pomiar ten wykonać należy najmniej dwa razy i wpisać przeciętną odczytanych liczb pomiaru najprzód do zapisków podręcznych, urządzonych według dołączonego wzoru, a następnie do rejestru badań, oraz do wykazu oznaczeń karbnikiem, który ma być założony według przydanego wzoru. Wykaz ten należy prowadzić oddzielnie według całych stopni cukromierza, pominać przytem ułamki, wynoszące 0.5 lub mniej, a ułamki powyżej 0.5 uważać za całe stopnie. Dany, uzyskane przez to badanie prowizoryczne, stanowią podstawę dla urzędowego badania na wypadek ostatecznej potrzeby, przewidzianego w rozdziale C, ponieważ tej samej wysokości zwierciadła brzezki piwnej w jednej i tej samej panwi odpowiada zawsze ta sama ilość brzezki w tej ostatniej.

Jeżeli w porównaniu z poczynionymi przez dłuższy czas doświadczeniami okaza się pod tym względem różnice, należy śledzić za ich przyczyną i bezzwłocznie zdać sprawę z wyniku tego śledzenia władzy skarbowej I. instancji do dalszego zarządzenia.

Badanie prowizoryczne wykonywa z reguły ten organ nadzoru, któremu poruczony jest nadzór nad panwią na brzezce.

Jeden egzemplarz zapisków podręcznych należy przechowywać w browarze aż do końca następnego okresu ruchu.

Wykaz oznaczeń karbnikiem ma być prowadzony bieżąco i zakładany na nowo przy każdorazowej zmianie tablic redukcyjnych. Wykaz wycofany z użycia należy przesłać bez zwłoki c. k. Komisji dla ustawiania przyrządów kontrolno-mierniczych w Wiedniu.

- e) Teraz albo już równocześnie z badaniem tymczasowem winien drugi organ nadzorczy podjąć badanie zapomocą przyrządu kontrolno-mierniczego.

W tym celu należy przedewszystkiem zdjąć pokrywę z wejścia pudra napędowego oraz ubezpieczenie plombowe, znajdujące się na korbie napędowej, i wprowadzić regulator czasu w ruch w sposób przepisany.

Następnie należy przełożyć korbę napędową przez obrót na lewo o 90°, a regulator czasu utrzymywać ponownie w ruchu tak długo, dopóki możliwe jest dalsze obracanie korby napędowej aż do położenia pośredniego B. Skoro przyrząd osiągnął położenie B, winien organ badający usunąć ubezpieczenie plombowe kontroli zwyczajnej, umieszczone na drzwiczkach pojemnika, i zastąpić znajdujące się w tym ostatnim naczynie dla kontroli wyższej drugim takim naczyniem, zaopatrzonem w środek konserwujący, odtarowanem i przygotowanem do użytku, i to bez pokrywki: pełne naczynie ma zamknąć pokrywką i przechować do dalszej czynności urzędowej w bezpiecznym miejscu.

Następnie należy zamknąć drzwiczki, a ich zawiasy znowu nastawić, poczem po uwolnieniu sprężynowego sztyftu zatrzymującego 36 kontynuuje się rozpoczęty obrót korby napędowej aż do 90 stopni, podczas czego przedpęd wylewa się do naczynia, stojącego na konsoli 4.

Wprowadzanie regulatora czasu i korby napędowej naprzemian w ruch przeprowadza się obecnie aż do wysokiego położenia tej ostatniej, w ciągu którego to czasu ściekły już ostatnie krople przedpędu i następuje odpływ próbki dla kontroli wyższej. W tym momencie należy usunąć naczynie na przedpęd z konsoli i zastąpić je przygotowanem, odtarowanem naczyniem na próbkę dla kontroli zwyczajnej wraz z pokrywką.

W ten sam sposób, jak wyżej opisano, należy kontynuować manipulację z mechanizmem napędowym aż do chwili, w której przyrząd osiągnie położenie pośrednie D. Wówczas usuwa się zaraz zapomocą rękojeści naczynie próbkowe kontroli zwyczajnej z jego platformy, zamyka je pokrywką i stawia na boku w miejscu całkiem bezpiecznym.

Załącznik 4.

Załącznik 5.

k 3.

Natychmiast po skończeniu badania zapomocą przyrządu kontrolno-mierniczego winien organ nadzorczy przekonać się, czy działanie automatyczne zamknięcia zewnętrznego przy zamykadle panwi odbyło się należycie, i uwiadomić kierownika ruchu, że wyrobioną brzeczkę piwną oddaje się do dalszej manipulacji.

- f) Teraz należy przyzwać kierownika ruchu i przystąpić do zważenia i oznaczenia stopni próbek brzeczek piwnej dla kontroli zwyczajnej, którą to czynność urzędową mają zawsze wykonywać oba organa nadzorcze.

Napełnione naczynie próbkowe kontroli zwyczajnej stawia się ostrożnie razem z pokrywką, po usunięciu ciał obcych, któreby do niego przylegały, i strzegąc się uronienia choćby najmniejszej części zawartości, na talerzu naczyniowym wagi, poczem oznacza się ciężar, przestrzegając dokładnie równego nachylenia się języka wagi. Ciężarki odczytywać należy tak przy wkładaniu jak i przy zdejmowaniu; nadto należy skontrolować wagę ogólną nałożonych ciężarków przez odczytanie w próżnych przegródkach garnituru ogólnej wagi brakujących tam ciężarków, a to jeszcze przed włożeniem napowrót ciężarków wyjętych. Wagę, zbadaną zapomocą tej potrójnej kontroli, należy niezwłocznie zapisać w zapiskach podręcznych, prowadzonych oddzielnie przez oba organa nadzorcze i wciągnąć następnie do odnośnej kolumny rejestru badań.

Ciężarki mosiężne nie powinny być nigdy chwywane gołą ręką, lecz zawsze tylko szczypcami, dodanymi do garnituru ciężarków.

- g) Po zważeniu próbki należy wstawić naczynie próbkowe, nakryte ciągle jeszcze pokrywką, do kubła, napełnionego zimną wodą lub kawałkami lodu, celem ostudzenia brzeczek piwnej, której stopniowość ma być oznaczona, i chronić je starannie od wszelkich oddziaływań zewnętrznych, a zwłaszcza od tego, aby woda chłodząca nie dostała się do naczynia próbkowego.

Gdy próbka ostygła aż do ciepłoty lokalu badania, obciera się starannie krople wody, przylegające do wewnętrznej strony pokrywki, o wewnętrzną brzeg naczynia próbkowego, odkłada pokrywkę i mięsza silnie próbkę brzeczek piwnej w naczyniu próbkowym zapomocą podziurkowanej kłotewki, tak, aby i krople, przylegające do wewnętrznych ścian naczynia, zmieszaly się z brzeczką i aby temperatura całej zawartości naczynia wyrównała się zupełnie.

Następnie przelewa się próbkę do szklanej baryszówki, wypłukawszy ją wprzód cząstką tej

samej próbki brzeczek piwnej bez wywoływania piany.

Stopniowość oznacza się przy ściśle przestrzeganiu istniejących przepisów zapomocą urzędowego normalnego cukromierza.

- h) Zapomocą znalezionych tym sposobem wielkości co do ciężaru i stopnia sacharometrowego próbki obliczają obecnie oba organa nadzorcze, oddzielnie, w wspomnianych zapiskach podręcznych wyrób zawarty w panwi. Wyrażony w stopniach hektolitrowych wyciągu, przy pomocy tablic redukcyjnych, dla każdego przyrządu umyślnie sporządzonych przy sposobności cechowania. a to podług przydanej do nich instrukcji.

Od wielkości, oznaczonej tym sposobem, należy odliczyć potrącenie, potrzebne dla poprawienia oznaczeń przyrządu ze względu na ubytki między panwią na brzeczkę a chłodnicą. Wymiar tego potrącenia ustanawia się tymczasowo jak następuje:

Stopniowość brzeczek piwnej w całym stopniach cukromierza	Potrącenie w procentach stopni hektolitrowych warki
7	2.0
8	2.2
9	2.5
10	2.7
11	2.9
12	3.1
13	3.3
14	3.5
15	3.7
16 i więcej	4.0

Używając tych tablic należy opuszczać ułamki stopnia cukromierza aż do 0.50 włącznie, a większe ułamki liczyć za cały stopień.

Resztę, pozostałą po tem odliczeniu, porównać należy z oznajmioną ilością stopni hektolitrowych wyciągu. Jeżeli w porównaniu z oznajmieniem okaże się nadwyżka, przenosząca 5 procent, należy spisać orzeczenie urzędowe; jeżeli zaś nadwyżka przenosi 10 procent, należy podnieść nadto zarzut przekroczenia skarbowego.

Stwierdzone i obliczone daty należy wciągnąć do rejestru badań i do zestawienia odpowiednio do napisów rubryk.

Bezpośrednio po manipulacji urzędowej z próbką dla kontroli zwyczajnej należy przeprowadzić w ten sam sposób urzędowanie z próbką dla kontroli wyższej, wyjętą w czasie urzędowego badania warki z pojemnika 3.

- i) Następnie, a w każdym razie dopiero po zupełnem opróżnieniu panwi, należy oczyścić

rurę doprowadzającą próbki. W tym celu ustawi się kurek nastrzykowy w jego położenie *D* i łączy go z baterią nastrzykową. Czyszczenia należy dokonać ciepłą wodą, a jeżeli ma się do rozporządzenia parę, to następnie parą i jeszcze raz ciepłą wodą. Potem należy przepłukać przewód zimną wodą i zastąpić sito znajdujące się w panwi, zatyczką panwiową.

Po oczyszczeniu rury doprowadzającej próbki należy otworzyć cedzidło do chmielu, zamknięte plombą, i oczyścić jego sito, poczem zamknąć cedzidło po ponownym wstawieniu oczyszczonego sita i zaopatrzyć je na nowo ubezpieczeniem urzędowym.

Jedynie w porze, gdy zachodzi obawa mrozu, należy zaniechać zamykania cedzidła do chmielu. Odjęte części przechowuje się w tym wypadku w szufladzie stolika wagi, osłania puzdro cedzidła do chmielu kawałkiem sukna i zabezpiecza przed naruszeniem zapomocą plomb.

Następnie należy ustawić kurek kanałowy w położenie *DF*, założyć przynależny sztyft utwierdzający, a przełożenie korby napędowej, przerwane w położeniu pośrednim *D*, kontynuować po uwolnieniu sprężynowego sztyftu utwierdzającego aż do położenia pośredniego *E*.

Potem należy ustawić kurek nastrzykowy w jego położenie *E* i przepłukać stągiew ciepłą wodą. Opróżnienie stągwi do podstawionego naczynia na przedpęd należy spowodować przez ręczne poruszenie rękojeści suwaka obrotowego na lewo, i to po wysunięciu zawory suwaka do góry. Celem dalszego płukania stągwi wodą zimną należy ponownie ustawić suwak obrotowy w jego położenie dla napełnienia. Zawartość stągwi odpuszcza się potem w sposób wyżej opisany do opróżnionego w międzyczasie naczynia na przedpęd.

Ponowne wprowadzenie regulatora czasu w ruch oraz ostatnie przełożenie korby napędowej o 90 stopni aż do jej położenia wysokiego (położenia głównego *F*) odbywa się przy niezmiennym położeniu czopa suwaka obrotowego, którego kanał jest skierowany i nadal ku naczyniu na przedpęd.

W położeniu głównym *F* należy nałożyć zamknięcie plombowe na drzwiczkach pojemnika, na zaworze suwaka obrotowego, na korbie napędowej wraz z regulatorem czasu i na korbie ręcznej, nasadzonej znowu na wał mimośrodowy, zaś wcięcie puzdra napędowego zamknąć pokrywką.

8. O pustej warce, stosowanej zwyczajnie po dłuższym zawieszeniu ruchu w celu czyszczenia na-

czyń warzelnych i przewodów, uwiadomić należy najmniej na trzy godziny przedtem organ skarbowy, któremu poruczono bezpośredni nadzór nad browarem; do warzenia tego stosują się pod względem kontroli i badania przyrzędem kontrolno-mierniczym te same przepisy, które odnoszą się do warki oznajmionej, zaniechać jednak należy ważenia próbek i oznaczania stopniowości.

Takich warek pustych odbyć się może ewentualnie kilka jedna po drugiej, jeżeli strona uzna to za potrzebne. Używać można do nich odpadków browarnianych, jako to kielków słodowych, pyłu słodowego, wyłocznin lub wygotowanego chmielu i prowadzić odwar ten wszystkimi przewodami brzezki piwnej. Ostatecznie jednak należy nadzorować i stwierdzić odpływ jego do kanału.

Te warki puste powinny być zapisywane w rejestrze badań tak samo, jak warki prawidłowe.

B. Dla urzędników kontroli wyższej.

1. Czynności urzędowe, które mają być przedsiębrane regularnie.

Kontrola wyższa powinna odbywać się co najmniej dwa razy na miesiąc.

Urzędnik kontroli wyższej winien przekonać się przedewszystkiem i za każdym razem, czy uczyniono zadość przepisom o ustawieniu przyrzędu, i poddać nałożone zamknięcia ścisłemu badaniu.

Czas podjęcia kontroli wyższej należy obrać z reguły tak, aby urzędnik kontroli tej miał sposobność nadzorowania czynności urzędowej organów kontroli zwyczajnej i mógł w razie potrzeby działać objaśniająco i pouczająco.

Badanie próbki brzezki piwnej, znajdującej się w naczyniu próbkowym kontroli wyższej, nie może być żadną miarą przedsiębrane w czasie odbywającego się badania wyrobu.

Przedewszystkiem należy odjąć zamknięcie urzędowe, umieszczone na drzwiczkach pojemnika przez kontrolę wyższą, otworzyć drzwiczki te i zbadać następnie ilość brzezki i zawartość wyciągu w próbce, znajdującej się w pojemniku, w sposób, przepisany dla kontroli zwyczajnej. Przed oznaczeniem stopniowości powinno się wymieszać dokładnie kłótką całą zawartość naczynia próbkowego, aby wszelki osad na dnie został równomiernie rozdzielony.

Wypróżnione naczynie próbkowe należy przed wstawieniem oczyścić starannie w sposób wyżej podany i obetrzeć do sucha.

Od czasu do czasu należy naczynia te poddać gruntownemu oczyszczeniu przy użyciu środka dezynfekcyjnego (sody, antiforminy).

Po ukończeniu badania i oczyszczeniu przestrzeni wewnętrznej pojemnika oraz uchodzącej do niego rury odpływowej ze stągwi należy zamknąć

znownu i zabezpieczyć drzewiczki pojemnika. Nadto napełnia się na nowo puszkę smarowidłowe. Wynik badań wraz z podaniem numeru naczynia próbkowego należy wciągnąć do zapisku rewizyjnego kontroli wyższej (druku, podlegającego ścisłej rachubie), który ma być prowadzony według dołączonego wzoru, oraz do zestawienia. Zapisek rewizyjny należy odsyłać drogą służbową jednocześnie z rejestrem badań.

Załącznik 6.

Gdyby między wynikami kontroli zwyczajnej i kontroli wyższej zachodziły uderzające różnice, należy szukać ich objaśnienia i zapisać odpowiednią uwagę w zapisku rewizyjnym.

Urzędnik, sprawujący kontrolę wyższą, winien zapisywać spostrzeżenia poczynione przy jej wykonywaniu w swoim dzienniku i w zapisku rewizyjnym. W razie dostrzeżenia wadliwości, wymagających niezwłocznego zarządzenia, należy w najkrótszej drodze zdać sprawę władzy przełożonej.

2. Czynności urzędowe, które mają być przedsięwzięte peryodycznie.

Do urzędnika kontroli wyższej należy dalej badanie przynajmniej co drugi miesiąc, a w razie dłuższej przerwy w ruchu dopiero przed jego ponownym podjęciem, czy niezmierny stan stągwi jeszcze istnieje (kontrola dokładności pomiarów); badanie to przeprowadza się w sposób następujący.

Już przy cechowaniu przyrządu kontrolno-mierniczego bada się, jaki ciężar wody przy pewnej oznaczonej temperaturze mieści w sobie stągiew, napełniona aż po sam brzeg i nakryta płytą szklaną; ciężar ten jest podany w dokumentach cechowniczych przyrządu.

Celem skontrolowania, czy wielkość ta nie uległa zmianie, należy w położeniu głównem *F* (położeniu kanadowym) przyrządu ustawić czop suwaka obrotowego ręcznie po usunięciu plomby z zawory tegoż w jego położenie końcowe, zaznaczone na pudrze.

Następnie należy z wolna napełnić stągiew wodą po usunięciu nakrywkę ochronnej tak, aby woda przelewała się. Znajdujące się ewentualnie bańki powietrzne należy wypędzić do góry przez lekkie opukiwanie stągwi i usunąć przez dolanie wody. Wystającą wodę usuwa się zapomocą płasko szlifowanej płyty szklanej, poczem przykrywa się nią stągiew, bacząc na to, aby pod płytą szklaną nie pozostały bańki powietrzne. Po starannem osuszeniu zewnętrznego otoczenia miejsca, gdzie przyłożono płytę, należy odpuścić napętnienie stągwi do podstawionego przedtem oczyszczonego, zupełnie suchego i odtarowanego naczynia na przedpęd. Po przeczekaniu dwóch minut, aby próbka ścięła

kroplami, należy zbadać wagę i ciepłość wlanej wody.

Tę próbę wodną wykonywa się trzy razy. Średnią zbadanych ciężarów porównuje się, przy uwzględnieniu zmierzonej średniej temperatury, z ciężarem, stwierdzonym przy cechowaniu, a zredukowanym do poszczególnych stopni temperatury w granicach od 7 do 24 stopni Réaumur.

Jeżeli z porównania zbadanej tym sposobem ilości wody w stągwi z ilością, stwierdzoną przy cechowaniu, okaże się różnica, wynosząca ± 0.25 procent lub więcej, należy naprzód wykonać próbę tę jeszcze dwa razy, a jeżeli ponowne próby potwierdzą wynik pierwszej próby, uczynić doniesienie do władzy skarbowej pierwszej instancji, aby zarządziła ponowne cechowanie przyrządu kontrolno-mierniczego.

Jeżeli okaże się różnica, wynosząca $—0.2$ procent lub więcej, należy przeprowadzić staranne i dokładne oczyszczenie stągwi i powtórzyć badanie po oczyszczeniu.

Po ukończeniu badania należy ponownie nałożyć zamknięcie urzędowe przy suwaku obrotowym, nasadzić na stągiew pokrywę ochronną i zaopatrzyć ją zamknięciem plombowem.

Przy każdym drugim badaniu stągwi według zarządzeń powyższych i w przypadkach, oznaczonych w rozdziale II. 1. 4., mają organa kontroli wyższej zbadać dokładność pomiarów przyrządu w sposób następujący:

Po odjęciu rury odpływowej kurka kanałowego i nasady dla umocowania węża nastrzykowego przy kurku nastrzykowym, zapomocą usunięcia odnośnych śrub przytwierdzających, i po zastąpieniu ich ślepą kryzą, dodaną do przyrządu, oraz po przyśrubowaniu w panwi sita napełnia się panew wodą do tej wysokości, aby trzy klamry kontrolne, umieszczone przy sposobności ustawienia przyrządu, stały pod wodą.

Teraz nastawia się zwierciadło wody w panwi zapomocą odpuszczenia wody dokładnie na ostrze najwyższej klamry, poczem skutecznie się również przez ręczne przestawienie suwaka obrotowego napełnienie stągwi i jej wypróżnienie do suchego naczynia próbkowego, starannie oczyszczonego i wprzód odtarowanego, bacząc szczególnie na to, aby suwak obrotowy zostawał przez dwie minuty tak w położeniu napełnienia, jak i w położeniu wypróżnienia.

Następnie nastawia się zwierciadło wody w panwi na ostrze następnej niższej, a wkońcu na ostrze najniższej klamry kontrolnej i spuszcza za każdym razem napętnienie stągwi w powyższy sposób oraz notując temperaturę wody.

Ciężar każdego z tych trzech napełnień stągwi należy zbadać i porównać średnią tych ciężarów przy uwzględnieniu zbadanej średniej temperatury z danymi uzyskanymi przy cechowaniu. Jeżeli różnica wynosi więcej niż ± 0.5 procent, należy najprzód ponowić całą próbę, a jeżeliby wynik powtórnej próby zgadzał się z wynikiem pierwszej, uczynić doniesienie do władzy skarbowej pierwszej instancji, aby zarządziła ponowne cechowanie.

Wyniki badań wyżej opisanych należy wciągnąć do osobnego zapisku, założonego według dołączonego wzoru; zapisek ten należy zamknąć po upływie kampanii, lecz przechowywać go co najmniej do końca następnego roku kalendarzowego w odnośnym przedsiębiorstwie przy innych dokumentach kontrolnych.

Wagę uzyskanych próbek wraz z ich ciepłotą należy uwidocznić pojedynczo w odnośnych przedziałkach zapisku. W dzienniku urzędnika kontroli wyższej ma się powtórzyć w sposób przejrzysty wszystkie daty, wykazane w zapisku, podczas gdy w zapisku rewizyjnym kontroli wyższej ma być jedynie krótko przytoczone podjęcie tej czynności urzędowej.

Jeżeli wskutek dłuższej przerwy w ruchu nie odbywa się badanie dokładności pomiarów, należy uwidocznić początek i koniec przerwy ruchu w przedziale tego zapisku, przeznaczonej na uwagi.

C. Przeszkody w funkcjonowaniu przyrządu kontrolno-mierniczego do brzezki piwnej i badania na wypadek ostatecznej potrzeby.

W razie zajścia przeszkód w funkcjonowaniu przyrządu kontrolno-mierniczego należy przestrzegać następujących przepisów:

Przedsiębiorca browaru, a względnie kierownik ruchu obowiązany jest uwiadomić o każdym zewnętrznym uszkodzeniu przyrządu lub podwalny, wywołującym przerwę w działaniu przyrządu kontrolno-mierniczego, na piśmie w podwójnym wygotowaniu organ skarbowy, któremu poruczono bezpośredni nadzór nad browarem, a to niezwłocznie po dostrzeżeniu uszkodzenia i z bliższym oznaczeniem tegoż.

Otrzymawszy uwiadomienie to, winien organ skarbowy zapisać na obu egzemplarzach dzień i godzinę odbioru i zwrócić stronie jeden potwierdzony egzemplarz. Na podstawie tego uwiadomienia ma wspomniany organ stwierdzić bezzwłocznie w obecności strony oznajmione uszkodzenie i donieść o niem wprost właściwej władzy skarbowej pierwszej instancji na piśmie, a jeżeli znajduje się w miejscu stacya telegraficzna, telegraficznie. W podobny sposób postąpić należy, gdy sam organ nadzoru podczas obecności swojej w browarze do-

strzeże, że przyrząd kontrolno-mierniczny nie funkcjonuje prawidłowo.

Jakość tej przeszkody należy określić w sprawozdaniu w ten sposób, aby można było wyrozumić, jakie środki są potrzebne dla jej uchylenia. Gdyby potrzebna była wymiana uszkodzonej części przyrządu, należy tę ostatnią dokładnie oznaczyć, a zarazem podać znak, którym owa część składowa jest w opisie niniejszym zaopatrzona.

Władza skarbową pierwszej instancji obowiązana jest niezwłocznie po nadejściu doniesienia o przeszkodzie wydać potrzebne w danym wypadku zarządzenia, a w pierwszym rzędzie wysłać urzędnika kontroli wyższej do odnośnego browaru celem uchylenia przeszkody.

Wstawianie nowych części przyrządu może odbywać się tylko przy współdziałaniu urzędnika kontroli wyższej.

Oprócz kilku wypadków szczególnych, co do których należy przestrzegać postanowień, przytoczonych osobno w punkcie 3. niniejszego rozdziału, powinno się w razie zajścia przeszkód w prawidłowym funkcjonowaniu przyrządu oznaczać z reguły ilość wytworzonej brzezki według wskazówek karbnika w sposób podany pod 1.

W tych jednak wypadkach, w których swobodny dopływ i odpływ próbek jest powstrzymany jedynie wskutek przerwy w napędzie przyrządu, a sama dokładność pomiarów przyrządu nie doznała żadnego uszczerbku, należy pobierać próbki zapomocą ręcznego poruszania suwaka obrotowego według postanowień, podanych pod 2.

1. Badanie na wypadek ostatecznej potrzeby na podstawie oznaczenia karbnikiem.

Przed rozpoczęciem klarowania odnośnej warki należy zamknąć zatyczką panwiową ujście rury, doprowadzającej próbkę, aby zapobiedz odpływowi brzezki przez kurek kanałowy.

Wytworzoną brzezkę piwną ma się oznaczyć w ten sposób, iż przeprowadza się tymczasowe badanie karbnikiem, zarządzone pod lit. A, punkt 7, lit. d, oraz oznacza się stopniowość brzezki. Na podstawie przepisanej wykazu co do oznaczeń karbnikiem należy stwierdzić z przeciętnej wysokości dat, wpisanych w czasie prawidłowego funkcjonowania przyrządu kontrolno-mierniczego, jakie napełnienie panwi odpowiada zbadanemu oznaczeniu karbnikiem.

Pobranie próby dla oznaczenia stopni ma nastąpić bezpośrednio po zbadaniu wskazań karbnika w ten sposób, że bierze się zapomocą czerpaka na długi stylisku najmniej trzy pełne czerpaki z rozmaitych warstw zawartości panwi (z dna, ze środka i z górnej powierzchni) i wlewa przez lejek sitowy do przygotowanego naczynia na próbkę, wypłuka-

nego wśród brzezczką dotyczącej warki. Napełnione naczynie należy niezwłocznie zamknąć pokrywką.

Gdyby do ustalenia ilości nie było dostatecznego zasobu dat z poprzednich badań prowizorycznych, należy podać stwierdzone oznaczenie karbnikiem bezzwłocznie do wiadomości c. k. Komisji dla ustawiania przyrządów kontrolno-mierniczych w Wiedniu celem wyrachowania i wskazania wyrobionej ilości.

2. Pobieranie próbek przez ręczne poruszenie suwaka obrotowego.

Oznaczony wyżej sposób pobierania próbek można przeprowadzić ze względu na konstrukcję przyrządu tylko pod warunkiem, iż suwak obrotowy da się poruszać ręcznie, i że utwierdzone automatycznie położenie kurka kanałowego zezwala na swobodny dopływ i odpływ próbek.

Wśród warunków normalnych nie zachodzą oba te wymogi równocześnie, skutkiem czego omawiane badanie na wypadek ostatecznej potrzeby może mieć zastosowanie tylko w przypadkach, wspomnianych w punkcie 3, § i 7, zaraz po zajęciu przerwy. Ręczne poruszenie suwaka obrotowego jest możliwe bez dalszych trudności tylko w położeniu pośrednim *E* i w położeniu głównym *F* przyrządu; we wszystkich innych położeniach należy wyłączyć zamknięcie suwaka obrotowego przy zachowaniu warunków, przepisanych w punkcie 3 a.

Przed przeprowadzeniem badania na wypadek ostatecznej potrzeby należy ustawić kurek kanałowy oraz kurek nastrojowy w położenie *A*, ustalić je w tem położeniu sztyftem utwierdzającym i poddać pod zamknięcie kontroli zwyczajnej. Badanie na wypadek ostatecznej potrzeby przeprowadza się w sposób następujący:

Naczynie na przedpęd stawia się na konsoli, poczem ustawia się suwak obrotowy przy podniesionej zaworze w położenie, odpowiadające napełnieniu i pozostawia w położeniu tem przez jedną całą minutę, następnie zaś przesuwają się ręką suwaka obrotowego na lewo aż do oporka. W położeniu tem ma suwak obrotowy pozostać przez jedną minutę. Po usunięciu pełnego naczynia na przedpęd ustawia się w jego miejsce odtarowane naczynie na próbkę dla kontroli zwyczajnej i, jak wyżej opisano, skutecznia się drugie napełnienie i wypróżnienie stągwi. Otrzymaną w ten sposób próbkę należy wziąć za podstawę do dalszego postępowania w celach zbadania urzędowego.

Pobranie próbki dla kontroli wyższej odpada w tym przypadku.

3. W razie przerwy w funkcjonowaniu zamknięcia zewnętrznego.

a) Postanowienia ogólne.

Manipulacje przy zamknięciach II i IV są zastrzeżone wyłącznie dla urzędnika kontroli wyższej.

Manipulacje przy zamknięciach I i III mogą być przedsiębrane przez organa kontroli zwyczajnej, jeżeli automatyczne uwolnienie urządzenia do zamknięcia panwi, a względnie suwaka obrotowego nie może nastąpić w czasie właściwym wskutek uszkodzenia odnośnego przewodu zewnętrznego albo mechanizmu napędowego przy przyrządzie.

Na czas trwania przerwy ma w miejsce zamknięcia, funkcjonującego automatycznie, wejść w użycie zamknięcie plombowe.

Manipulację należy przeprowadzić w sposób następujący:

Przy zamknięciu I. Wodzydło sworzenia zapadkowego, umieszczone przy urządzeniu do zamknięcia panwi albo przy jednej z jego części składowych, złączonych z niem trwale, należy usunąć po odjęciu zamknięcia plombowego kontroli wyższej i wydobyć sworzeń zapadkowy z obrębu miejsca zaczepienia. W jaki sposób ma to odbyć się, należy stwierdzić z protokołu oględzin odnośnego przedsiębiorstwa.

Przy zamknięciu III. Manipulacja ma odbyć się w podobny sposób, jak przy zamknięciu I, z tą tylko różnicą, iż należy odjąć kryzę 6 I, przyśrubowaną do suwaka obrotowego, po usunięciu zamknięcia plombowego i cofnąć następnie sworzeń zapadkowy.

b) Szczególne wypadki przerw.

- 2) Jeżeli automatyczne utwierdzenie zamknięcia II w czasie przestawiania przyrządu z położenia głównego *F* w położenie główne *A* nie będzie z jakiegokolwiek powodu uchylone, należy zaraz zaopatrzyć ujście rury doprowadzającej próbkę zatyczką panwiową i przeprowadzić urzędowe badanie wyrobu przy przestrzeganiu procedury, zarządzanego w punkcie 1. niniejszego rozdziału;
- 3) w razie przerwy w działaniu mechanizmu napędowego, zaszłej w czasie badania urzędowego, należy wyłączyć zamknięcie III i kontynuować badanie według punktu 2. niniejszego rozdziału;
- 7) jeżeli zaniedbano przestawić kurek kanałowy, będący w położeniu pośrednim *D*, do *DF*, uniemożliwione jest przełożenie korby napędowej aż do położenia *F* wskutek ponownego automatycznego zaczepienia zamknięcia II. Płukanie należy przeprowadzić w sposób przepisany, a badanie urzędowe wyrobu następných warek skuteczniać aż do chwili uchylecia przerwy przez urzędnika kontroli wyższej według punktu 2. niniejszego rozdziału.

Biliński wr.

Dodatek.**Przepis co do plombowania.****Przyrząd Waldek & Wagner.**

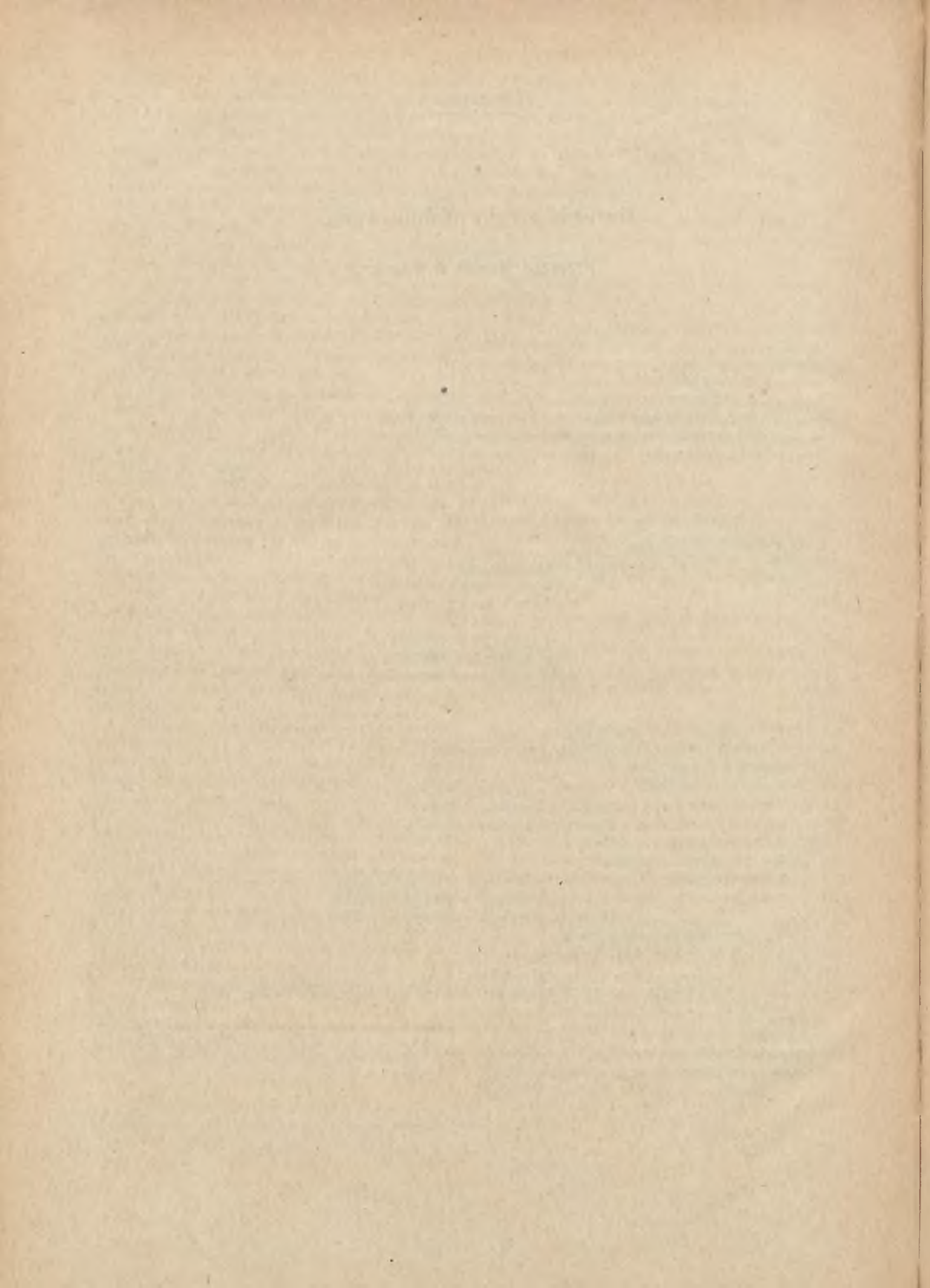
a) Zamknięcie plombowe kontroli zwyczajnej należy położyć:

	Ilość plomb
1. Na korbie wału mimośrod	1
2. „ „ regulatora czasu	1
3. „ zaworze suwaka obrotowego	1
4. „ prawej zawiasie drzwiczek pojemnika na naczynie próbkowe	1
5. „ cedzidle do chmielu	1
Suma	5

b) Zamknięcie plombowe kontroli wyższej należy położyć:

1. Na 4 śrubach fundamentu	2
2. „ 2 „ przytwierdzających puzdro napędowe	2
3. „ 4 „ „ „ wspornik suwaka obrotowego	2
4. „ 4 „ „ „ pokrywkę otworu ręcznego	1
5. „ 6 „ „ „ „ nasady	1
6. „ 4 „ „ „ „ puzdra mimośrod	1
7. „ 4 „ „ „ „ tarczę zamykającą regulatora czasu	1
8. „ 4 „ „ „ „ kapturek ochronny przy suwaku obrotowym	1
9. „ 4 „ „ „ „ „ kurku kanałowym	1
10. „ 4 „ „ „ „ „ kurku nastrzykowym	1
11. „ płatku kapuzy nakrywającej stągiew	1
12. „ 2 śrubach utwierdzających łożysko wału mimośrod	1
13. „ przegubie drążka korby	1
14. „ klinie, łączącym tarczę z wcięciem z wałem mimośrod	1
15. „ lewej zawiasie drzwi pojemnika na naczynie próbkowe	1
16. „ górnej kryzcie pojemnika na naczynie próbkowe	1
17. „ 2 kryzach cedzidla do chmielu	2
18. „ 2 „ kurka kanałowego	2
19. „ 2 śrubach przytwierdzających przewód między kurkiem kanałowym i nastrzykowym	1
20. „ kryzie łączącej między odpływem kurka kanałowego i pojemnikiem	1
21. „ „ „ „ kurkiem nastrzykowym i wspornikiem suwaka obrotowego	1
22. „ „ wodzidłowej zamknięcia III	1
23. „ śrubie holenderskiej wodzidla zamknięcia I	1
24. „ „ „ „ „ „ III	1
25. „ kapturku ochronnym sprężyny spiralnej przy dolnym sworzeniu wodzidłowym zamknięcia II	1
Suma	30

dalej zarządzone w danym wypadku i przytoczone w protokole oględzin zamknięcia przy urządzeniu do zamykania panwi i przy przewodzie zamknięcia I.

Załącznik I

(do rozdziału III A).

Kraj: Nadzór straży skarbowej:

Okrąg skarbowy: Oddział straży skarbowej:

Browar w Nr. k.

Kampania 19. . .

Rejestr badań Nr. (Nr. bieżący)

kontroli zwyczajnej

do

panwi Nr. . . . zaopatrzonej przyrządem kontrolno-mierniczym do brzeczki piwnej Nr.

za

miesiąc 19. . . .

Zamknięcie miesięczne.

Wyrób zbadany	Stopnie hektolitrowe wyciągu	Oznaczenie liczydła	Nr.
w miesiącu 19	na początku	} miesiąca 19
w czasie od dnia 1. września 19 do	na końcu	
razem	Wykonane przedstawienia	Ilość
		z nich przypada na: zbadane warki puste warki	

Parafowany w . . . arkuszach.

Podpis:

Druk podległy ścisłej rachubie

Wielki koncept.

Oznaczenie stopni				Ilość stopni hektolitrowych wyciągu, obliczonych na podstawie tablic przyciągu	Półtrącenie		Ilość wyrobu po odliczeniu półtrącenia W porównaniu z oznajmionym wlewow	Podatek od piwa, przypisany na podstawie wyrobu	Oznaczenie liczydła po skróceniu badania	Uwaga	Godzina i minuta odejścia organów skarbowych	Podpis		
Numer normalnego cukromierza	Bezpośrednie odczytanie na murze	Temperatura próbki w ° R.	Haczykiśła zawartość wyciągu według tablicy III		‰	Ilość w stopniach hektolitrowych wyciągu							w stopniach hektolitrowych wyciągu	K
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Załącznik 3
(do rozdziału III A).

Kraj:

Browar:

Okrag skarbowy:

Zapisek co do tabliczek konserwujących.

Otrzymanie			Użycie każdej poszczególnej sztuki					Zwrot do ekonomatu			Uwaga (obliczenie przy końcu miesiąca)
Dzień	Numer poświad- czenia	Ilość sztuk	Numer przyrządu kon- trolno- mierni- czego	Numer naczynia próbko- wego	Dzień			Dzień	sztuki		
					wło- żenia	wyjęcia przez organa			użyte	nie- zdane do użycia	
						kontroli zwy- czajne,	kontroli wyższej				

Account of the ...

Załącznik 4
(do rozdziału III A).

Kraj:

Okrąg skarbowy:

Nr. zeszytu

Browar.....

Zapisek podręczny.

Kampania 19 . .

Przyrząd kontrolno-mierniczy Nr. . . . Panew Nr. . . .

Oznaczenie liczydła: . . .

Naczynie próbkowe Nr. . . kontroli wyższej Brutto g tara g

Badanie prowizoryczne, odczytano na karbniku: . . . mm

Nr. bolety . . . :

zgłoszono . . . hektolitrów o . . . stopniach cukromierza = . . . stopniom hektolitrowym wyciągu
 5% różnica wolna od podatku = . . . " " "
 razem . . . stopni hektolitrowych wyciągu.

Badanie próbki kontroli zwyczajnej:

Naczynie próbkowe:

Oznaczenie stopni:

Tara g Odczytanie . . . % Wskazanie termometru . . . ° R.

Brutto g Poprawka —

netto g Redukcyja na 14° R. . . . Temperatura: . . . ° R.

Istotna zawartość wyciągu . . . %

Obliczenie.

1. Objętość próbki:

Tablica I Ciężar próbki

$$\dots \times \dots =$$

$$= \dots \text{ cm}^3$$

$$\dots = \dots \text{ l.}$$

1000

2. Liczba stosunkowa:

Objętość próbki skrócona
 na 3 dziesiętne w celu interpolacji = l

Liczba stosunkowa dla . . . l =

" " " . . . l =

Różnica =

$$\dots \times \dots = \dots$$

10

Stosunek dla . . . l =
 do tego
 od tego

Suma

Różnica

Obliczona liczba stosunkowa =

3. Objętość zawartości panwi:

Objętość próbki Liczba stosunkowa

$$\dots \times \dots =$$

$$= \dots \text{ l}$$

$$\dots = \dots \text{ hl}$$

100

okrągło . . . hl.

4. Stopnie hektolitrowe wyciągu:

Ilość hektolitrów Zawartość ekstraktu

$$\dots \times \dots =$$

$$= \dots \text{ stopni hektolitrowych}$$

okrągło . . . stopni hektolitrowych.

5. Potrącenie:

Ilość stopni hektolitrowych Procent potrącenia

$$\dots \times \dots =$$

$$= \dots$$

$$\dots = \dots \text{ stopni hektolitrowych.}$$

100

6. Zbadane stopnie hektolitrowe

Potrącenie

policzalny produkt stopni hektolitrowych
 wobec "

Przekroczenie stopni hektolitrowych

przypadający od tego podatek piwny . . K . . h

Załącznik 5

(do rozdziału III A).

Kraj:

Nadzór straży skarbowej:

Okrąg skarbowy:

Oddział straży skarbowej:

Rejestr

co do odczytywań milimetrycznych na karbniku i odpowiadających im objętości panwi

dla browaru:

przyrząd kontrolno-mierniczy Nr.

Załącznik 6

(do rozdziału III B).

Kraj:

Nadzór straży skarbowej:

Okrąg skarbowy:

Oddział straży skarbowej:

Browar w **Nr. k.**

Kampania 19...

Miesiąc **19...**

Rejestr rewizyjny

kontroli wyższej.

W browarze powyższym jest w użyciu przyrządów kontrolno-mierniczych do brzezki piwnej, a mianowicie:

do panwi Nr.	Przyrząd kontrolno-mierniczy Nr.
* * *	* * *
* * *	* * *
* * *	* * *
* * *	* * *
* * *	* * *

Parafowany w . . . arkuszach.
Druk podległy ścisłej rachubie.

Wielki koncept.

(Polnisch.)

troli wyższej				Wszystkie inne wykonane czynności urzędowe i poczynione spostrzeżenia	Godzina i minuta odejścia	Podpis
Potrącenie		Ilość wyrobu po odliczeniu potrącenia w stopniach hektolitrowych wyciągu	Numer biletu tej warki, z której pochodzi próbek badana			
%	Ilość w stopniach hektolitrowych wy- ciągu					
14	15	16	17	18	19	20

Załącznik 7
(do rozdziału III B).

Zapisek

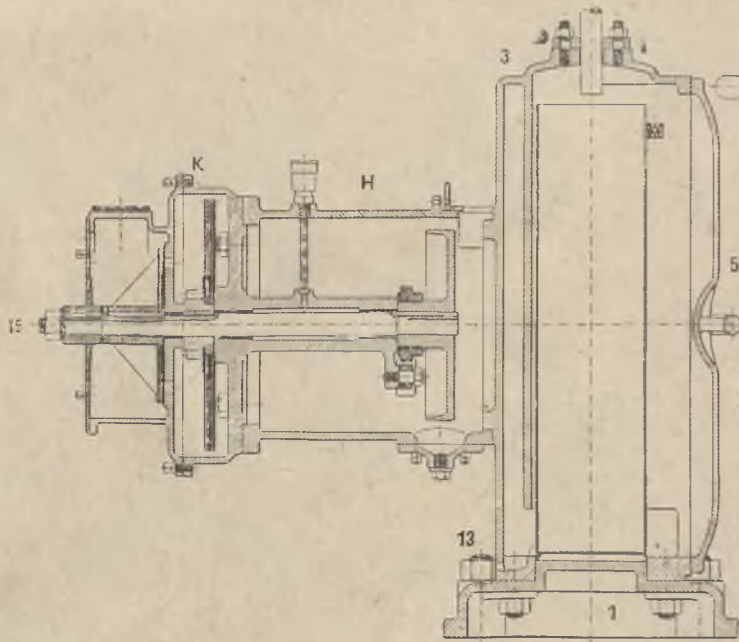
co do peryodycznego badania dokładności pomiarów przyrządu kontrolno-mierniczego do
brzeczki piwnej Nr. , ustawionego w browarze w
przy panwi Nr. , tudzież co do peryodycznego badania jego stągwi.

Kampania

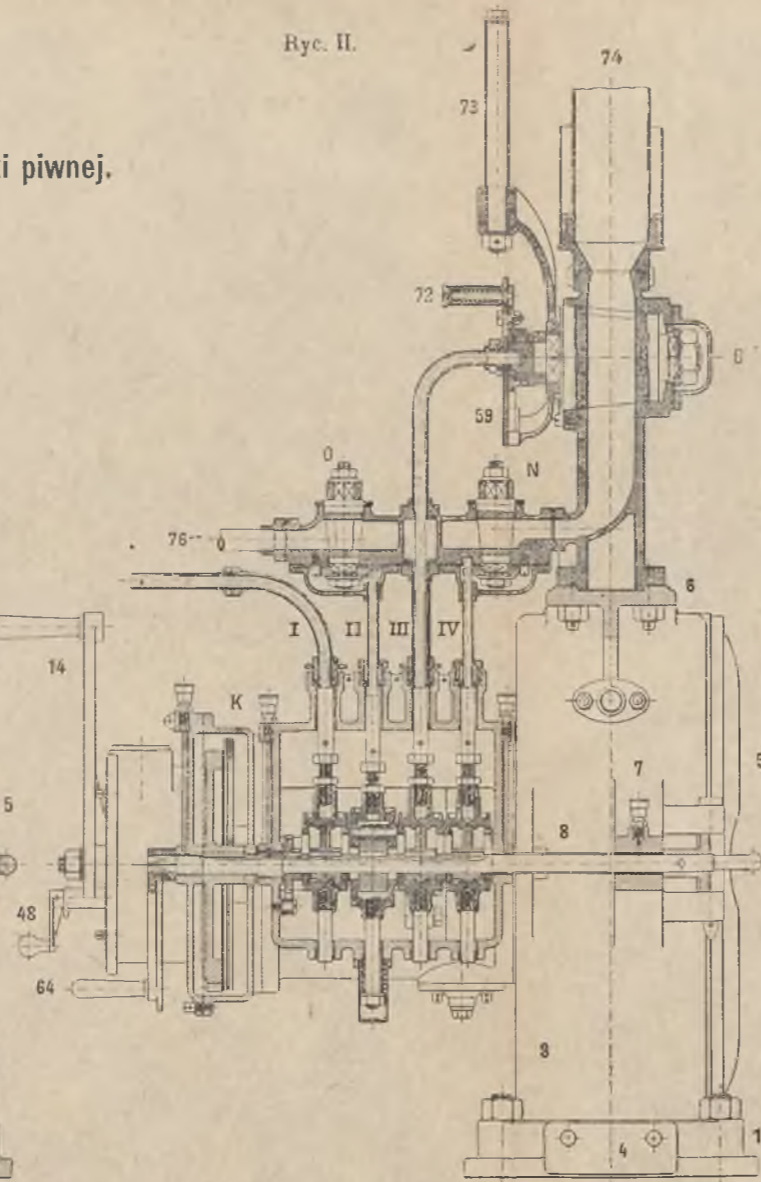
Przeciętna temperatura	Wysokość ciężaru, stwierdzonego przy cechowaniu (odpowiednie wartości tablic)	Absolutna różnica między ciężarami podanymi pod 7 i 9	Różnica podana pod 10, wyrażona w procentach	Uwaga	Podpis urzędnika kontroli wyższej
8	9	10	11	12	13

Przyrząd kontrolno-mierniczy do brzezki piwnej.
Waidek & Wagner.

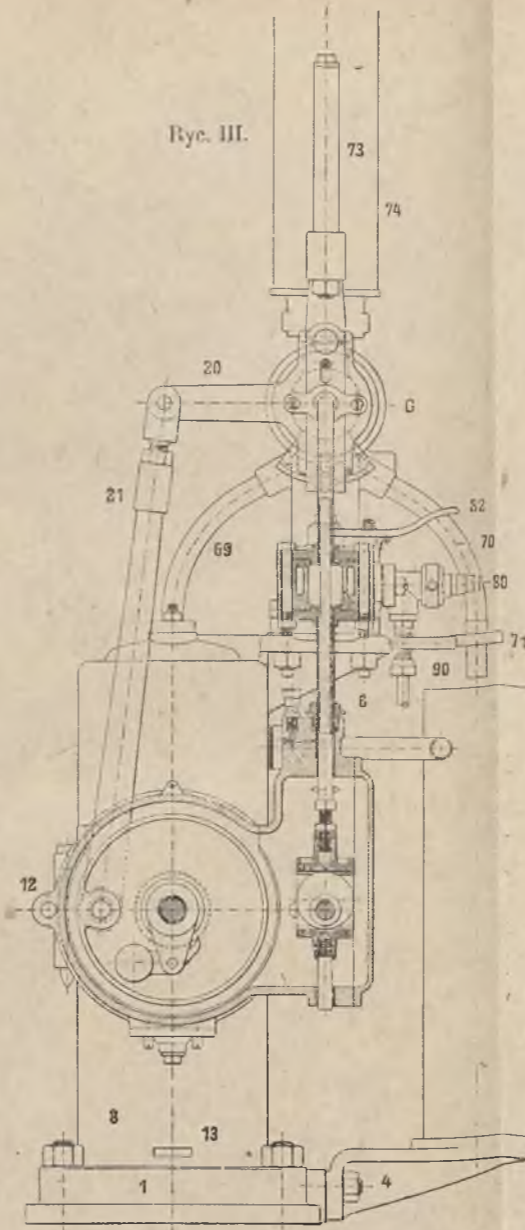
Ryc. I.

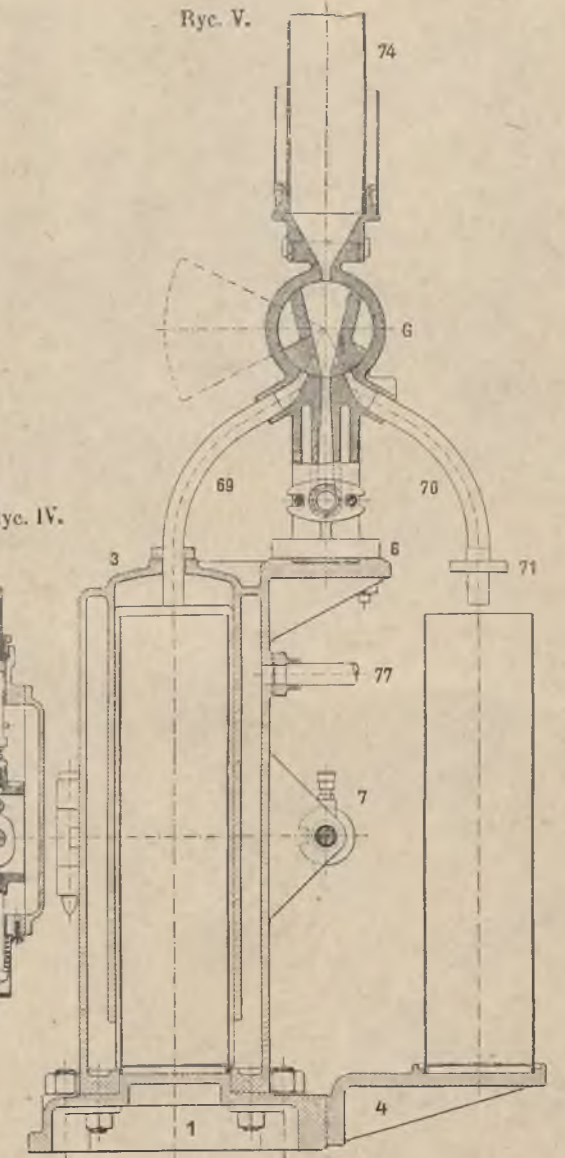
Ryc. II.

Ryc. III.

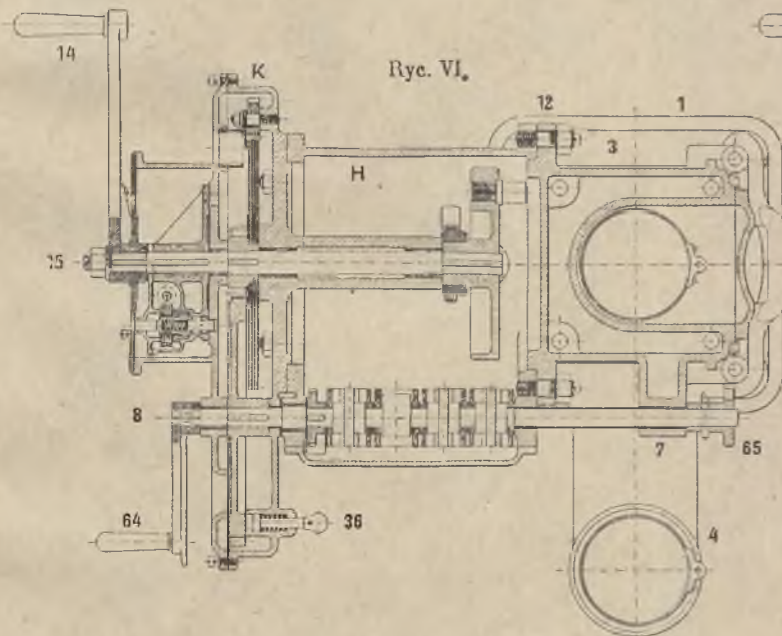
Ryc. V.

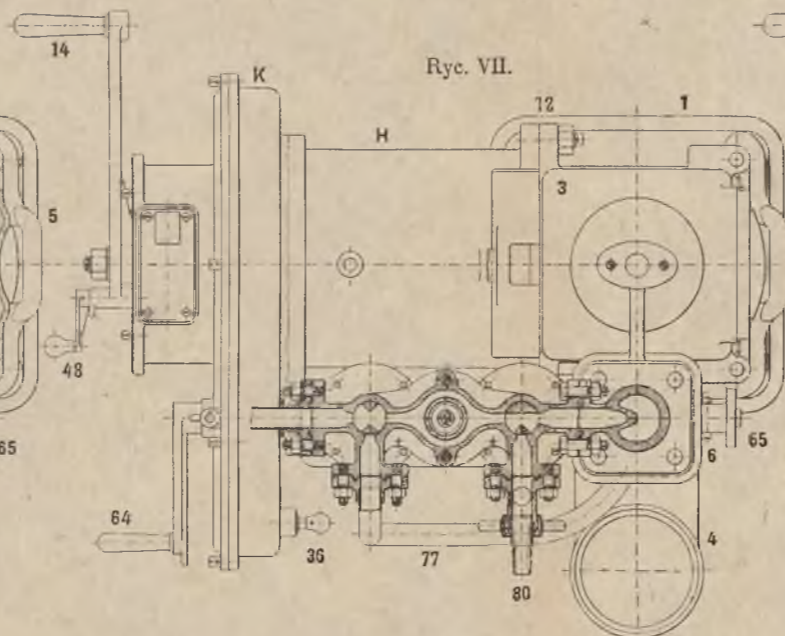
Ryc. IV.

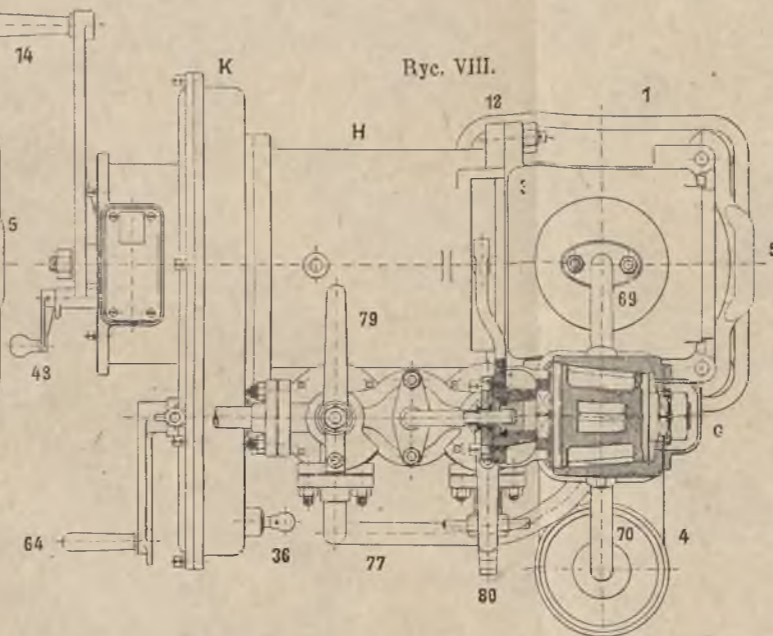
Ryc. VI.

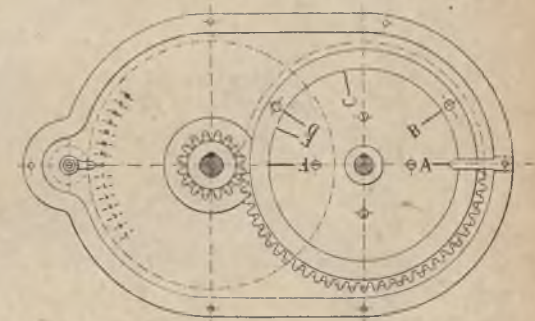
Ryc. VII.

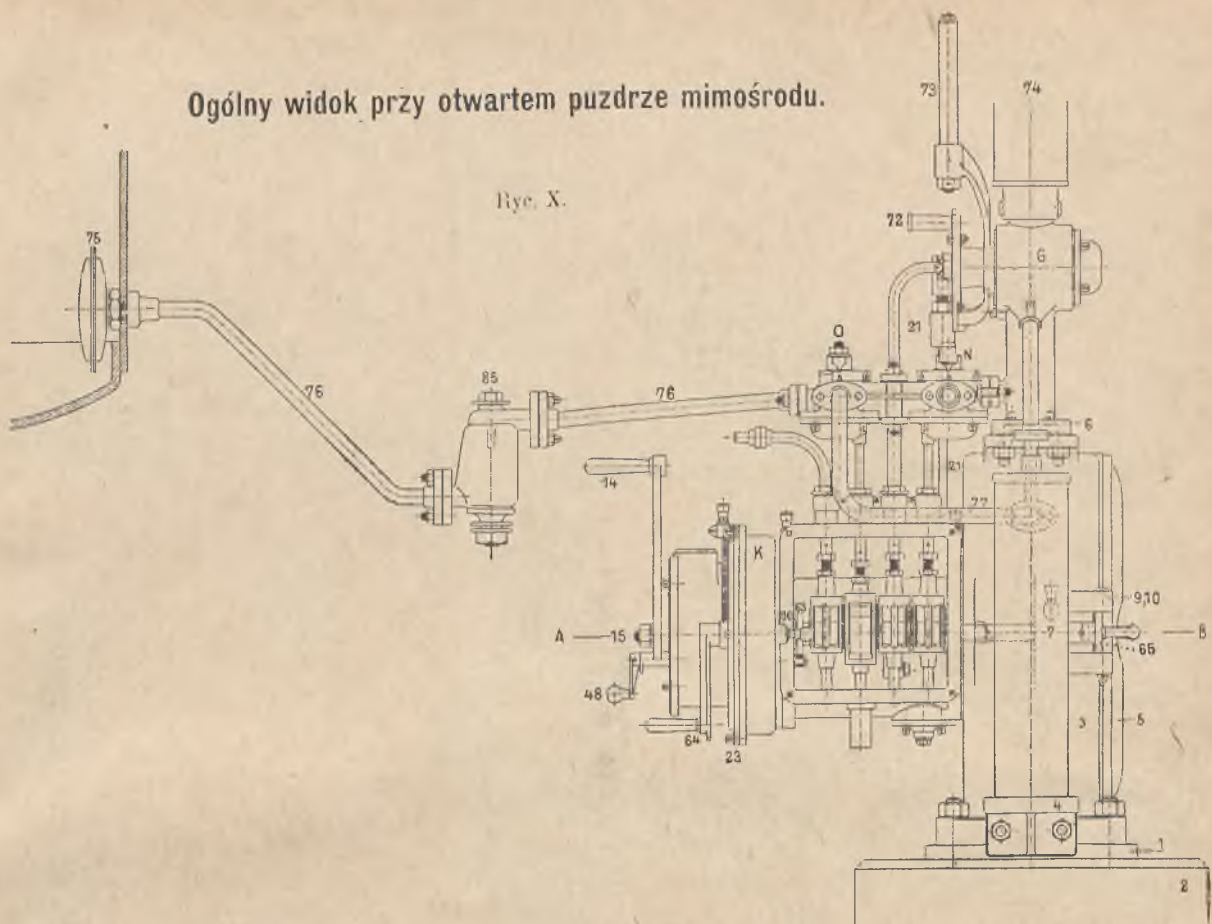
Ryc. VIII.

Ryc. IX.

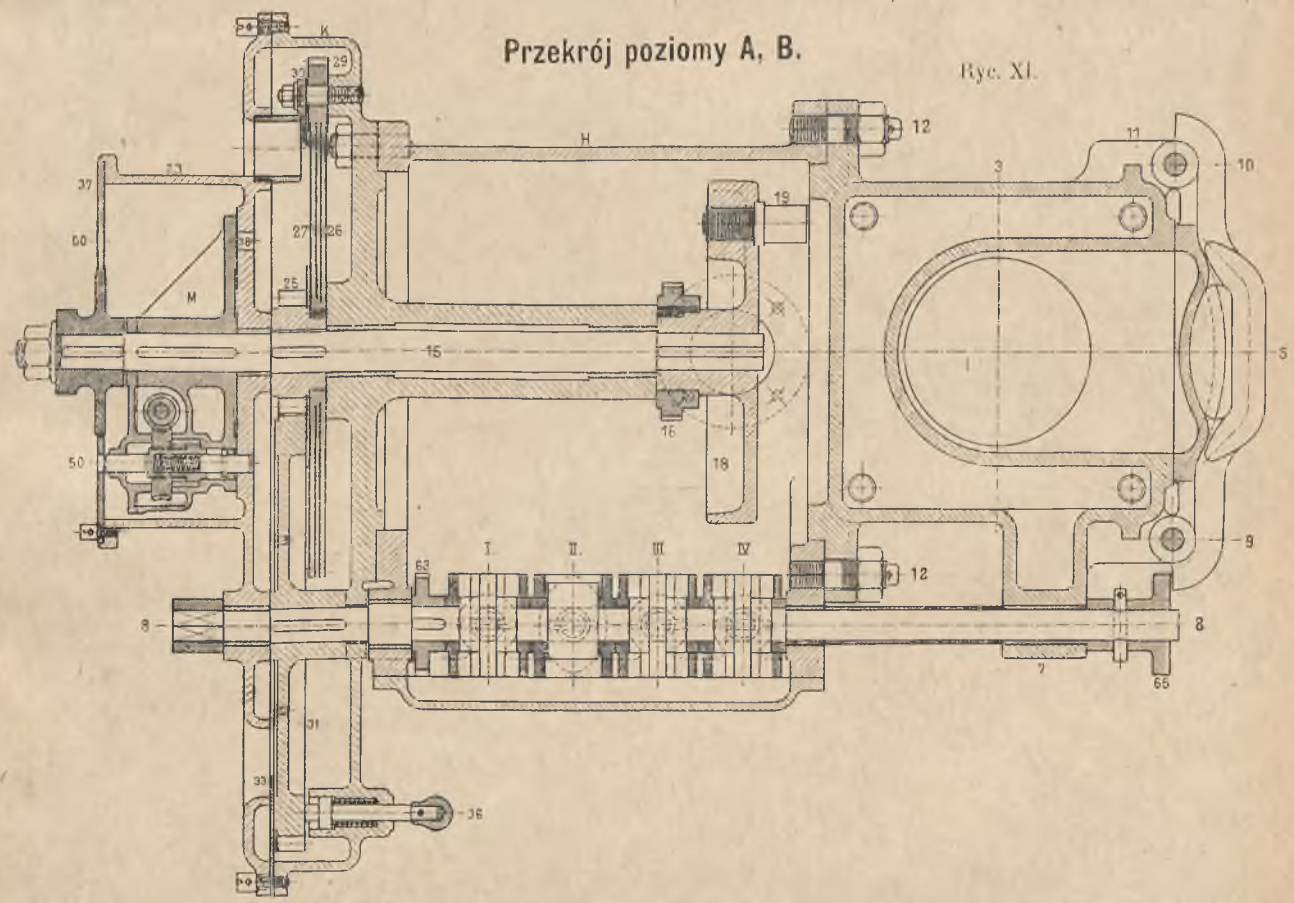

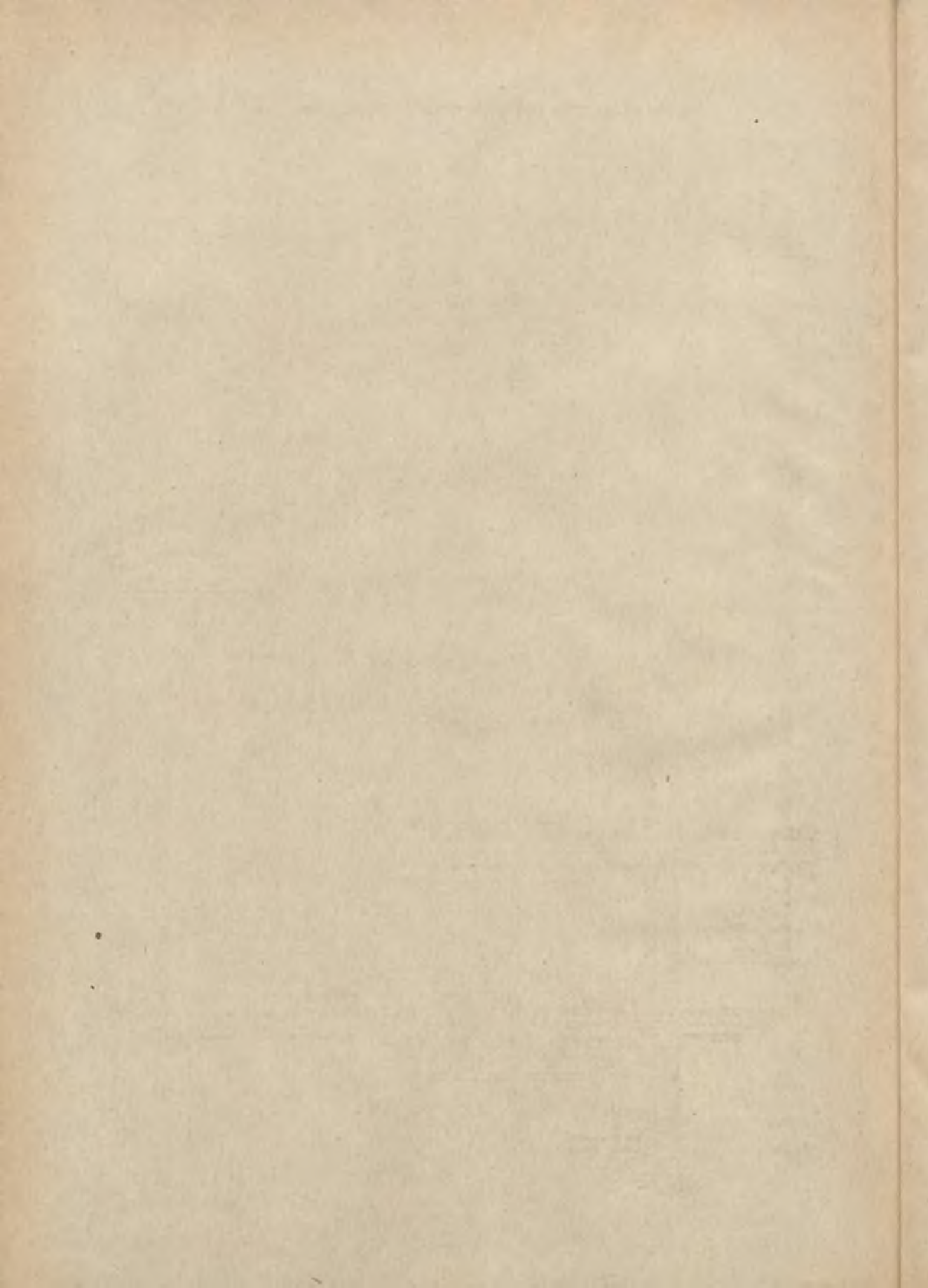
Ogólny widok przy otwartem puźdrze mimośrodu.

Przekrój poziomy A, B.

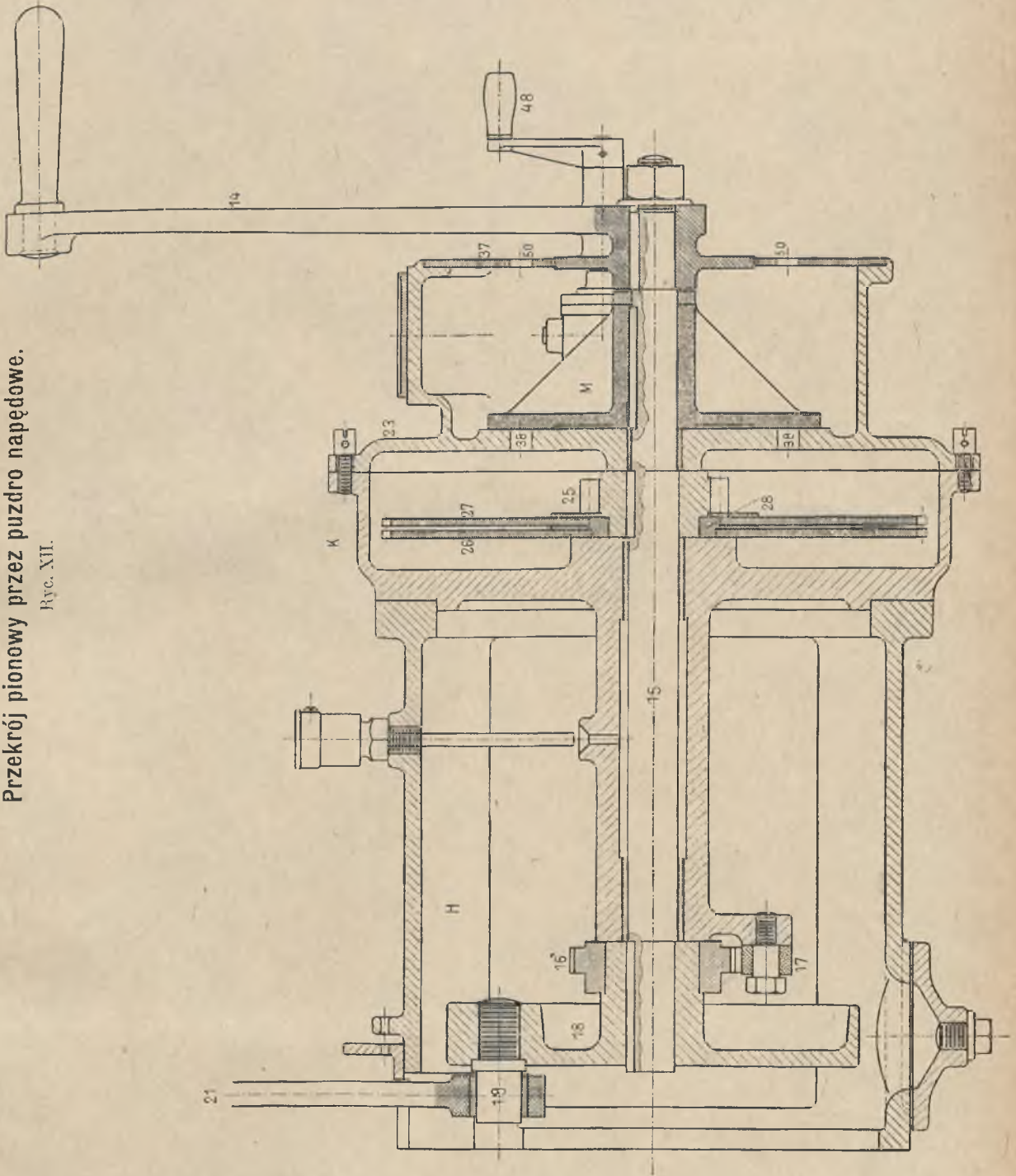
Ryc. XI.

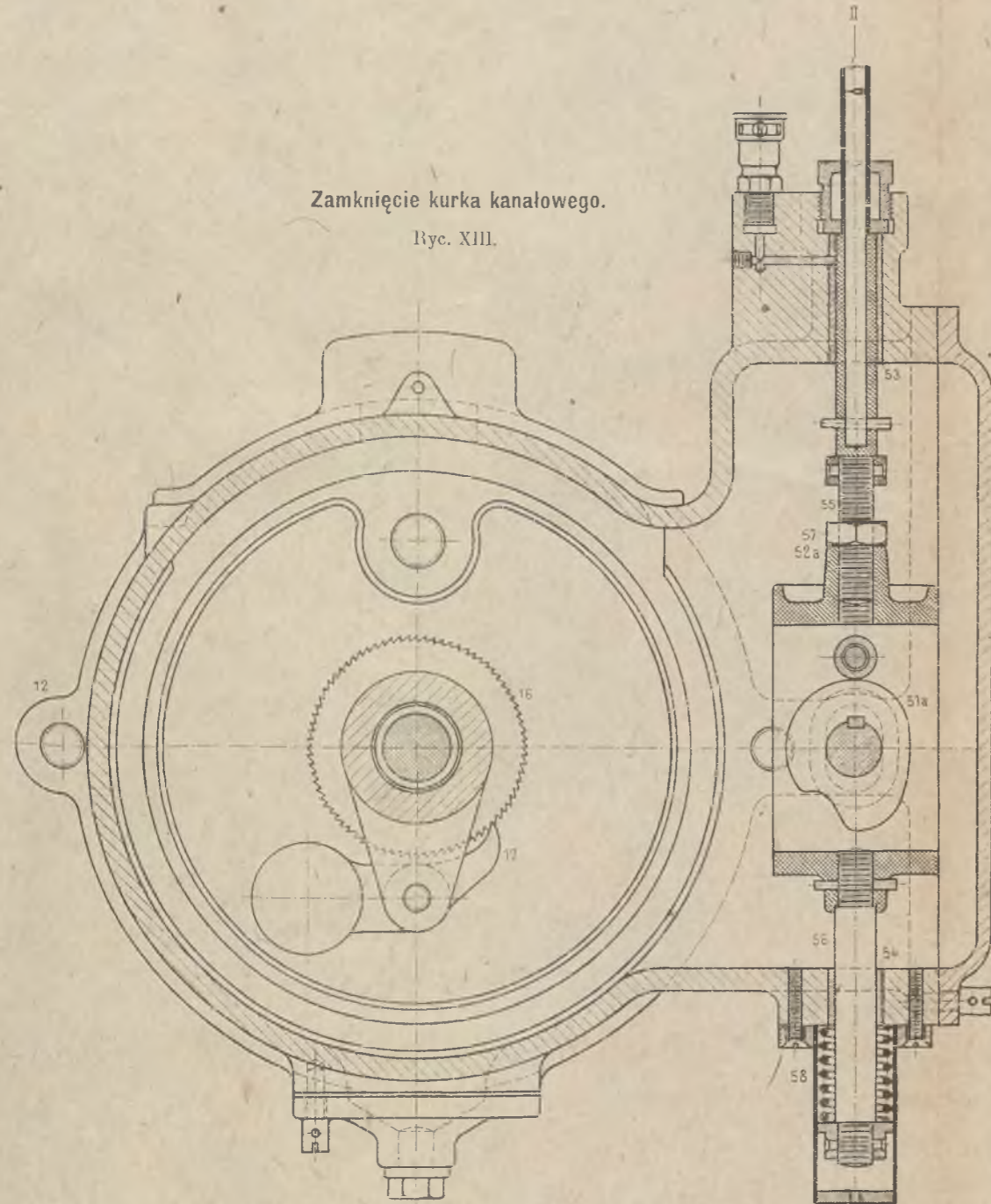
Przekrój pionowy przez puzdro napędowe.

Ryc. XII.

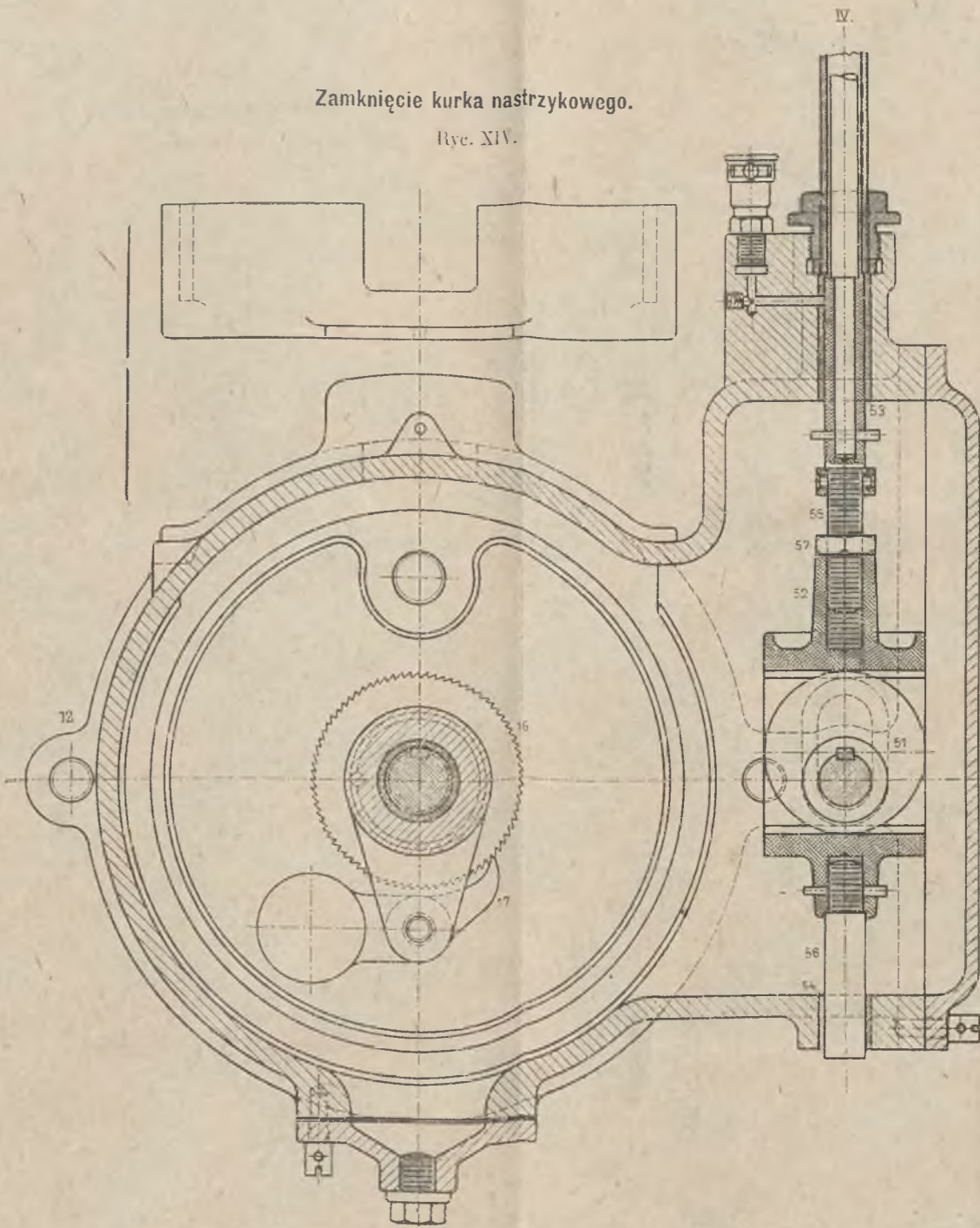

Przekrój pionowy przez puzdro napędowe i puzdro mimośrodowe.

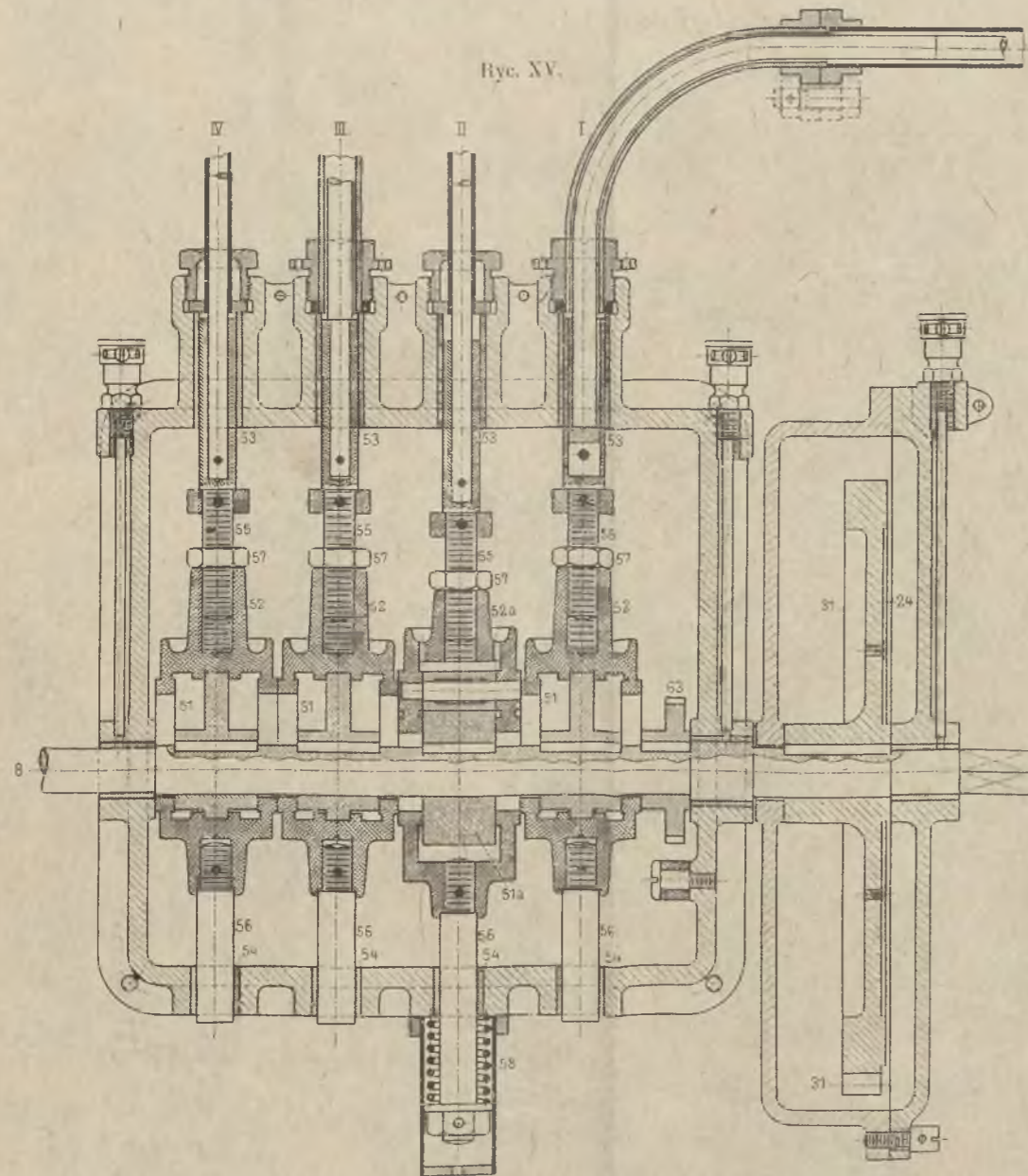
Zamknięcie kurka kanałowego.
Ryc. XIII.

Zamknięcie kurka nastrzykowego.
Ryc. XIV.

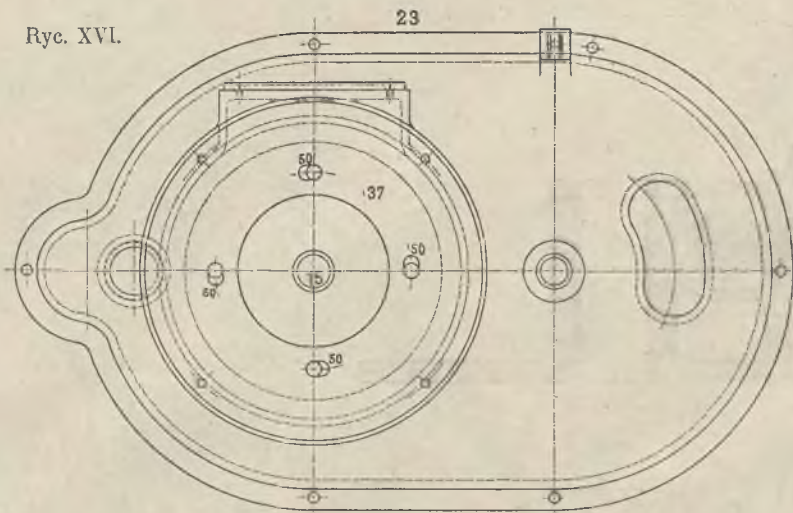

Przekrój pionowy przez puzdro mimośrodowe.

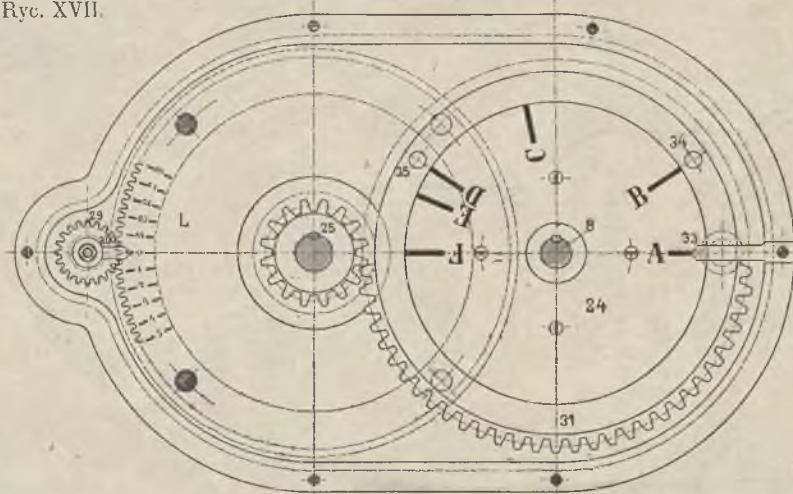

Pokrywa i nasada.

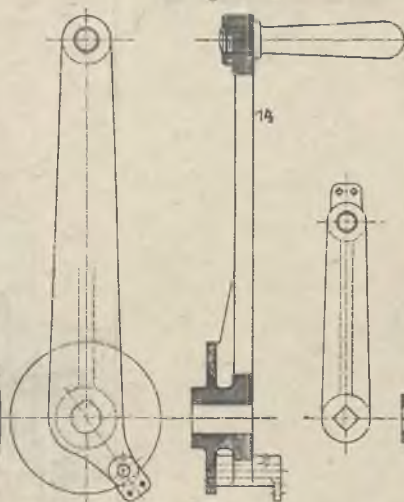
Ryc. XVI.

Ryc. XVII.

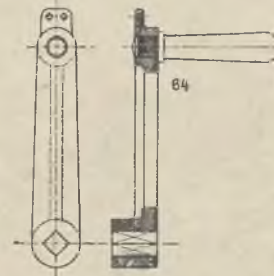

Ryc. XVIII.

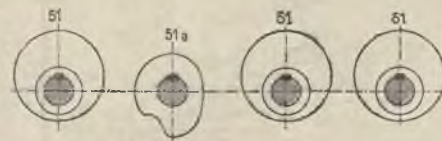

Korba napędowa. Korba do przestawiania.

Ryc. XIX.

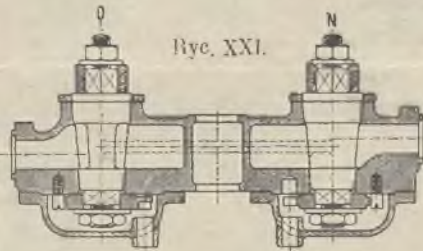

Ryc. XX.

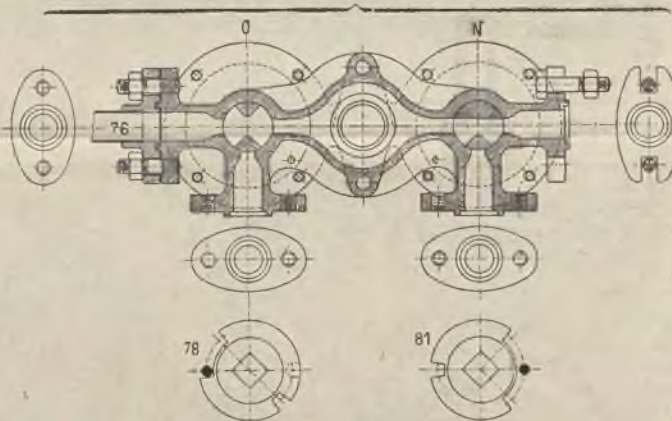

Położenie 3 mimośrodków i tarczy nieokrągłej w położeniu A. Zamknięcie I II III IV

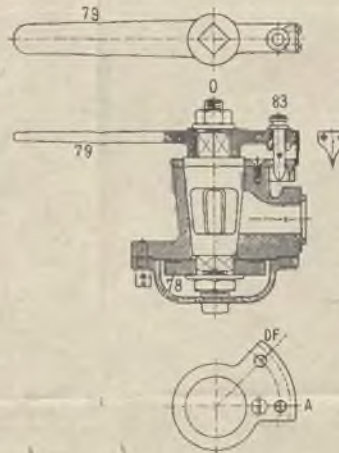
Skombinowany kurek kanałowy i nastrojkowy.

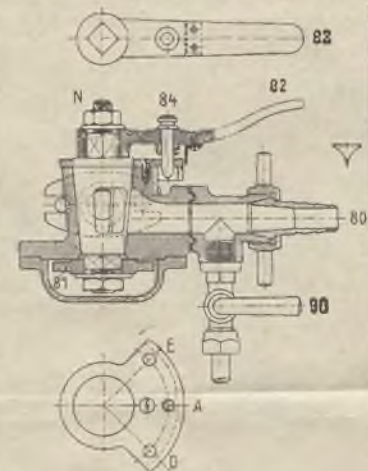
Ryc. XXIV.

Ryc. XXII.

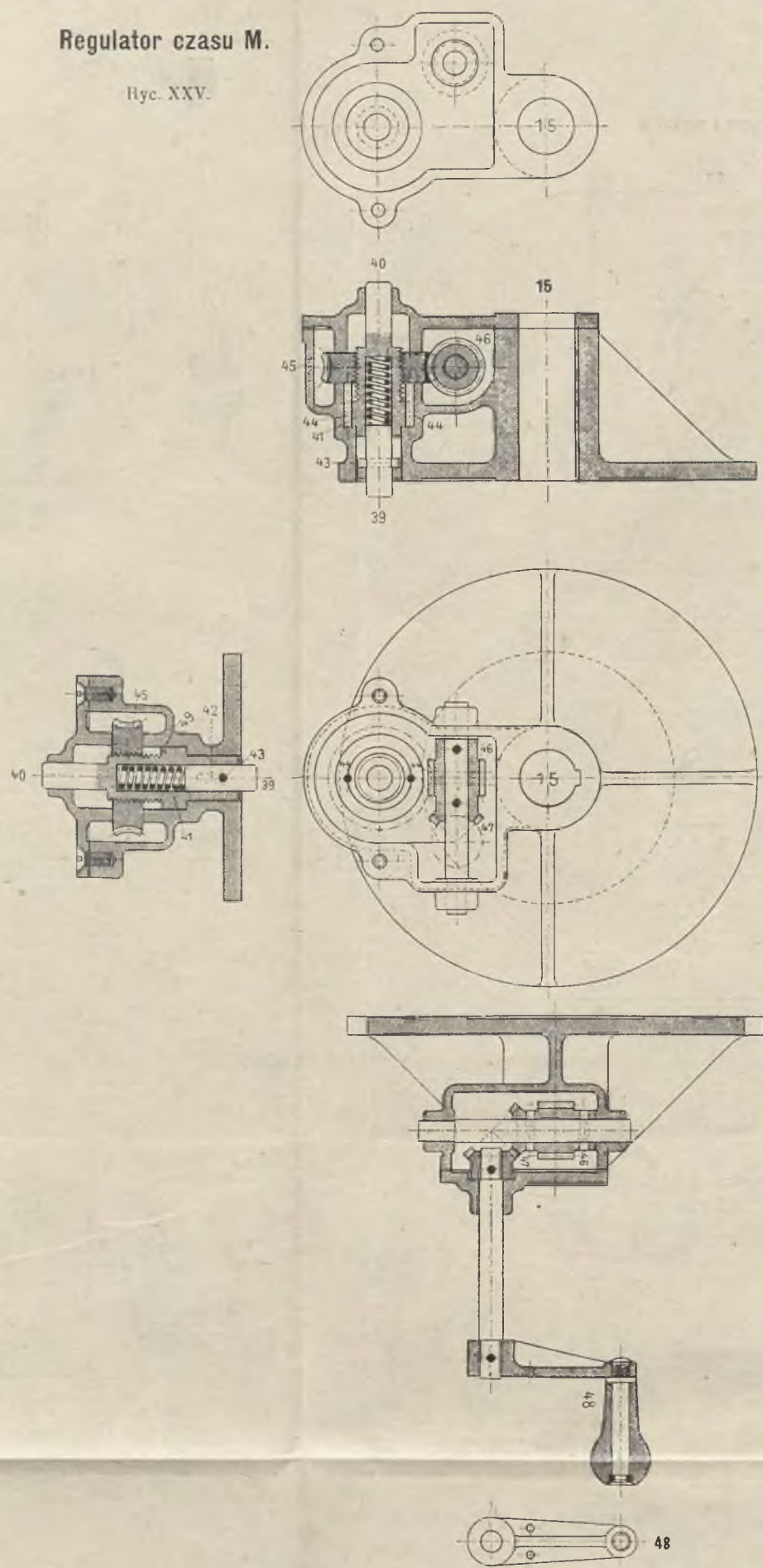

Ryc. XXIII.

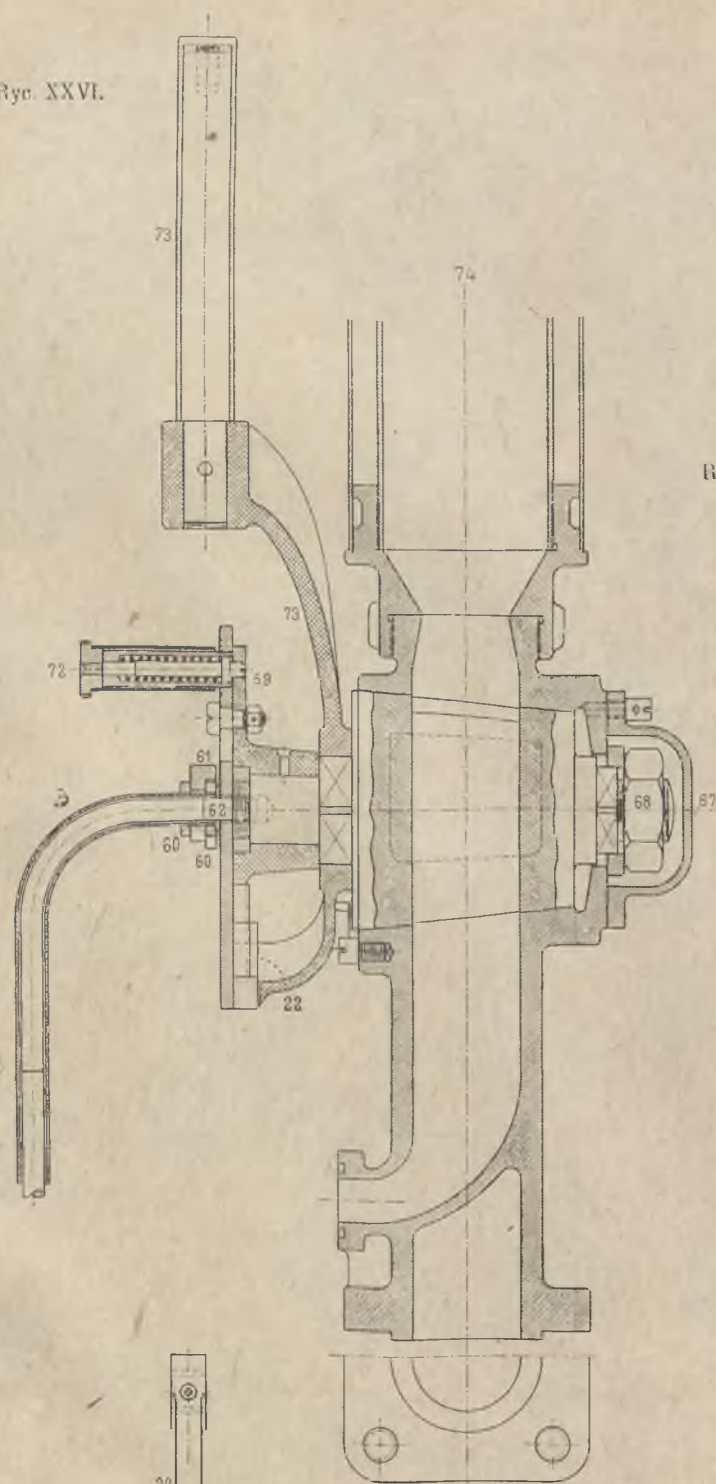

Regulator czasu M.

Ryc. XXV.

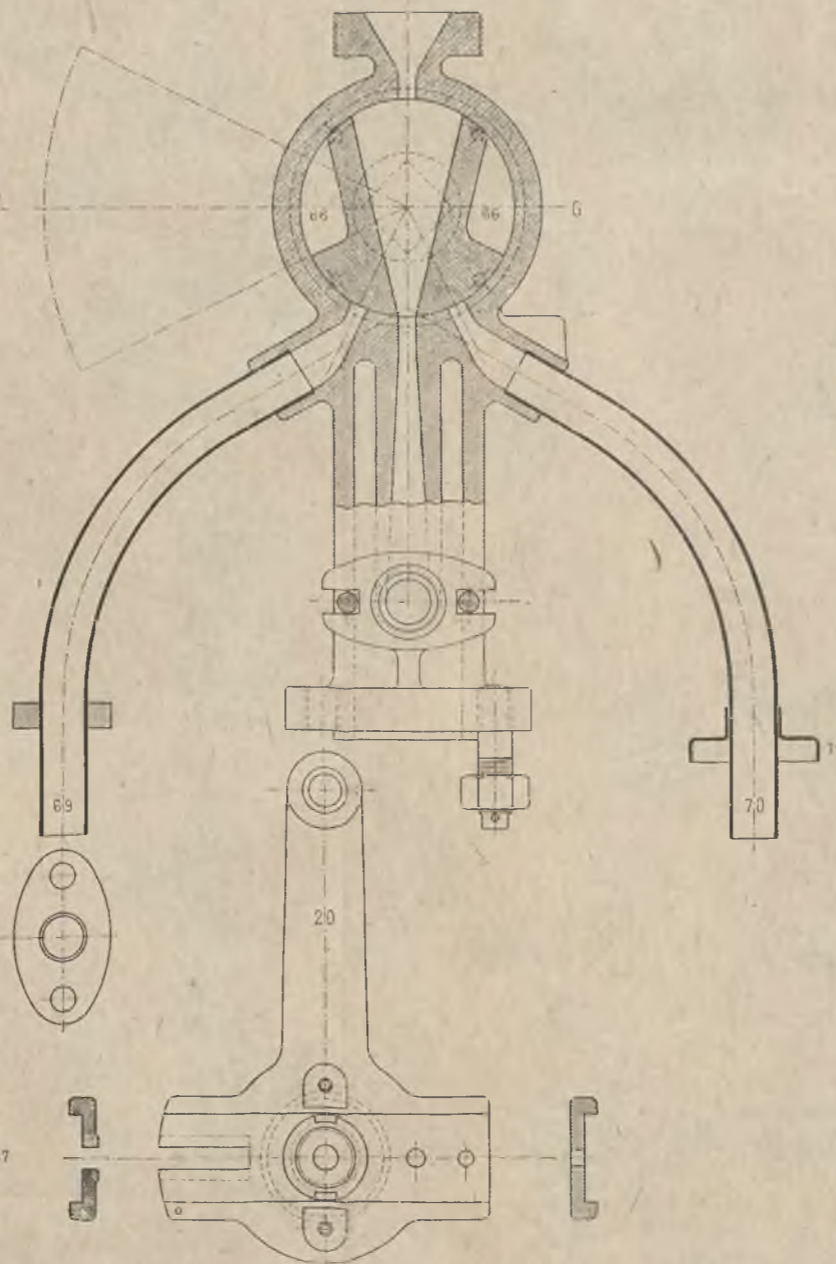

Ryc. XXVI.

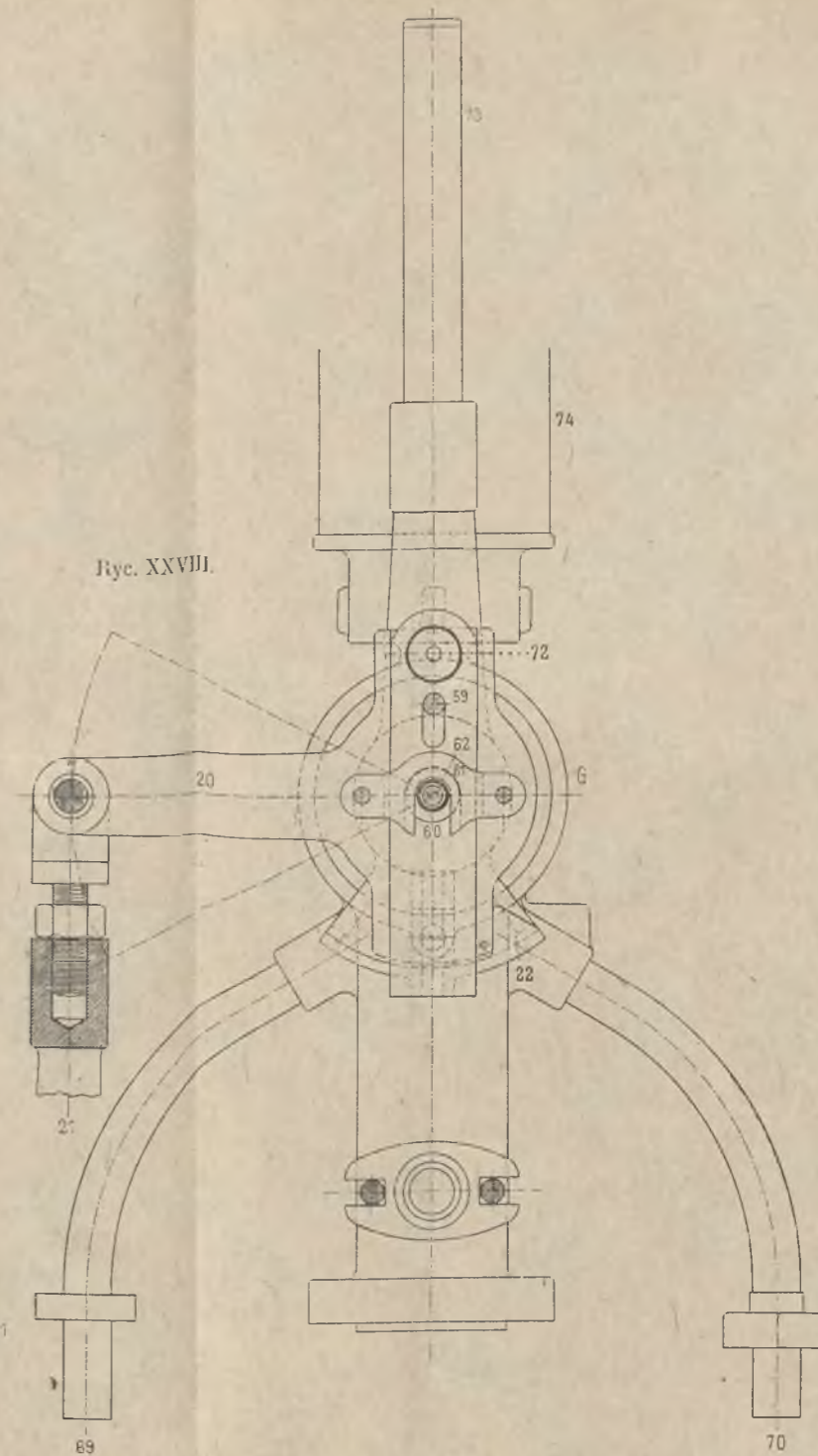

Suwak obrotowy.

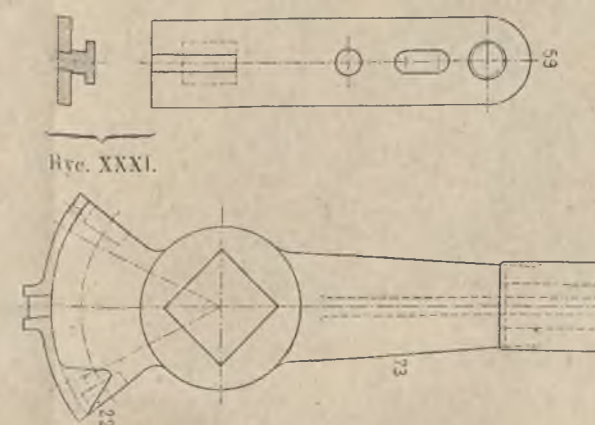
Ryc. XXVII.

Ryc. XXVIII.

Ryc. XXXI.

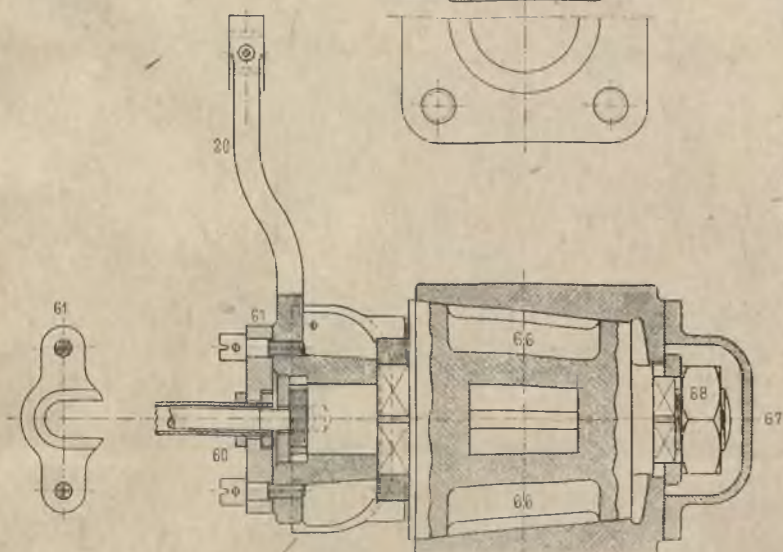

Ryc. XXXII.

Ryc. XXX.

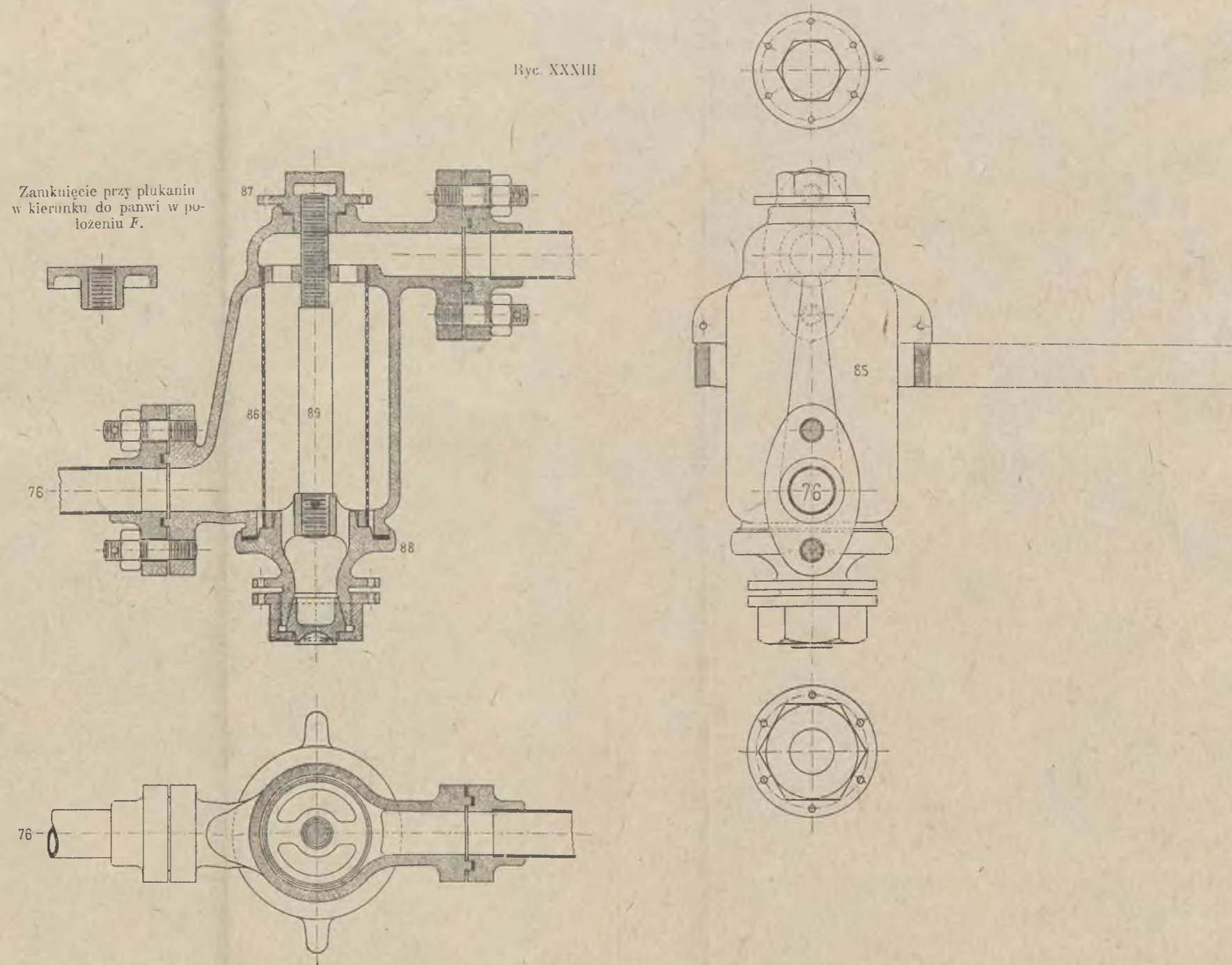
Ryc. XXIX.

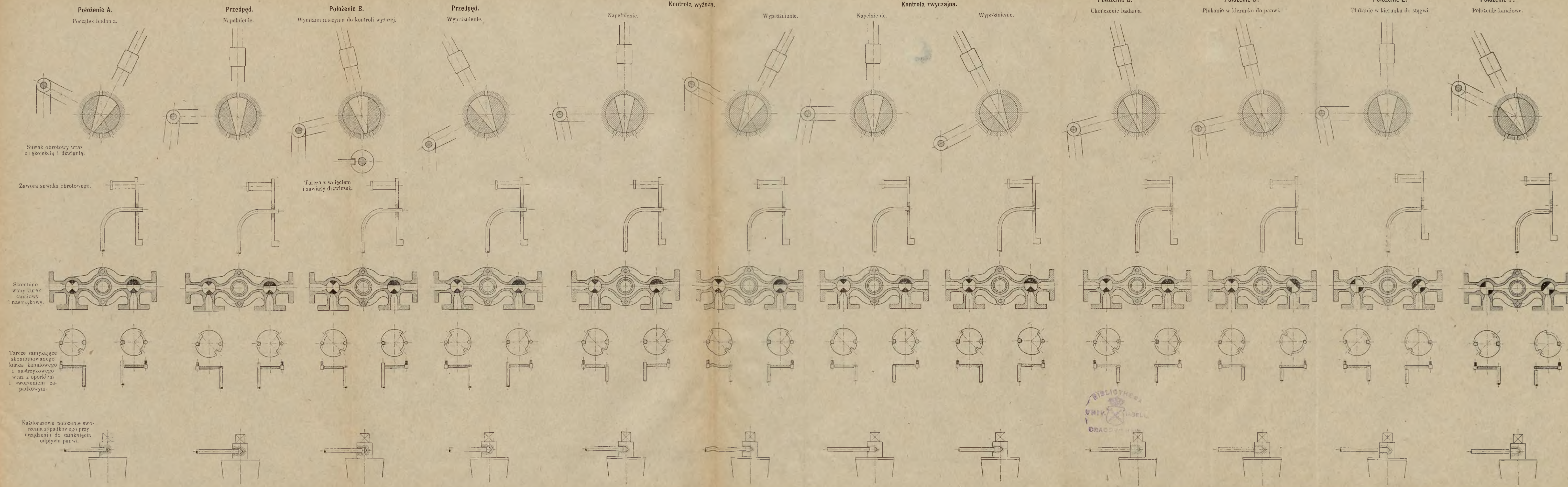
(Polnisch.)

Cedzidło do chmielu.

Ryc. XXXIII

Schematyczne przedstawienie poszczególnych części składowych przyrządu w położeniach głównych i pośrednich.

BIBLIOTEKA
VNIK
KRAKÓW

